

SLOVENSKI GOSPODAR

Iz haja v s a k o s r e d o
Cene: Letno din 32—, polletno
din 16—, četrteletno din 9—, ino-
zemstvo din 64—
Poštno-čekovni račun številka 10.603

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO Z MESEČNO PRILOGO „KMEČKO DELO“

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška 5.

Telefon 21-13

Cene inseratom: Cela stran din 2000-, pol strani din 1000-, četrt strani din 500-, $\frac{1}{8}$ strani din 250-, $\frac{1}{16}$ strani din 125-.
Mali oglasi vsaka beseda din 1-

Sedemdesetletnica narodnih taborov

Zgodovina slovenskega naroda zabeležuje razdobja, ki je v njih narodna zavest z nevzdržno silo buknila na dan. Narod se je zavedel sebe kot celote ter povedal svetu, da noče več biti predmet osvajjalnosti številčno večjih narodov ter nositi suženjske spone. Taka je bila doba slovenskih narodnih taborov pred 70 leti. Idejo teh taborov je sprožil in med ljudstvom populaziral dr. Prelog, urednik »Slov, gospodarja«, ki je v uvodnem članku dne 25. junija 1868 pozval Slovence v vseh pokrajjinah, naj se po slavnem zgledu bratov Čehov zberejo na velikih taborih ter izrečejo svoje želje in zahteve. Na sestanku štajerskih rodoljubov, ki ga je na to dr. Prelog sklical v Maribor na dan 7. julija, je bilo sklenjeno, da bo prvi narodni tabor 9. avgusta v Ljutomeru, drugi pa v Savinjski dolini.

Ljutomerski narodni tabor se je vršil ob udeležbi 7000 do 8000 glave množice, ki je z velikim zanimanjem poslušala navduševalne besede govornikov ter navdušeno pritrnila taborskim resolucijam, ki so zahtevale: zedinjeno Slovenijo, slovenski jezik v vse urade in slovenske šole od ljudskih, meščanskih, strokovnih in srednjih šol do vseučilišča. Drugi narodni tabor je bil dne 6. septembra v Žalcu in tretji v Šempasu na Goriškem meseca oktobra. V letu 1869 so se vršili veliki tabori v aprilu na Brdih pri Gorici, 2. maja v Sevnici ob Savi, dne 17. maja v Vižmarjih nad Ljubljano (z udeležbo 25.000 do 30.000 ljudi), 8. avgusta pa v Ormožu. Taborovanje se je tudi v letih 1870 nadaljevalo: na Kranjskem, Košroškem in v Istri, 13. in zadnji veliki tabor pa je bil na Kapeli pri Radencih 19. junija.

Duh slovenstva je takrat mogočno zavel po slovenski zemlji. »Živeli Slovenci, žive la Slovenija!« — to je bil glavni vzkljik narodnih taborov. Prvi govornik ljutomerškega tabora Ivan Kukovec je rekel te besede: »Pokažimo, da smo narod, da smo Slovenci, in da kakor narod ostati hočemo!« S tem duhom se je skladno družil duh jugoslovanske vzajemnosti, ki jo je krepko poudarjala táborska doba. »Slov. gospodar« z dne 8. decembra 1870 je pod naslovom »Naš program« objavil na uvodnem mestu sklepe zborovanja slovenskih, hrvatskih in srbskih rodoljubov v Ljubljani 1. decembra 1870. Ti sklepi ugotavljajo edinstvo južnih Slovanov: Slovencev, Hrvatov in Srbov, ki imajo enake narodne potrebe ter bodo v zadovoljenje teh potreb in v obrambo narodnega obstoja združili vse svoje moralne in gmotne moći. Na vsak postavni način bodo delali za uresni-

Trije novi ministri

Dne 25. avgusta so bile sprejete ostavke, ki so jih dali trgovinski minister dr. Milan Vrbanič, vojni minister general Ljubomir Marič in minister za telesno vzgojo dr. Veneslav Miletič. Za vojnega ministra je postavljen armadni general **Miljutin Nedič**, načelnik generalnega štaba. Novi minister je bil rojen 1882 v vasi Sopota v Srbiji. Po končani svetovni vojni je bil dodeljen kot vojaški strokovnjak plebiscitni komisiji za Koroško in je dobro znan Slovencem. Nedič je tudi preosnoval naše letalstvo in je prevzel načelstvo generalnega štaba leta 1936. — Za novega trgovinskega ministra

Bojczniki pri Kraljici miru na Brczjach

Zadnjo nedeljo so se zbrali na Brezjah pri Kraljici miru bojevniki iz vse Slovenije k lepi slovesnosti blagoslovitve preurejenega prostora pred cerkvijo in odkritja spominske plošče rajnemu kuratu in prvemu tajniku Zveze bojevnikov Francu Bonaču. Prireditev na prostem je onemogočil dež. Ob 10 dopoldne je govoril v nabito polni cerkvi o pomenu bojevniških tabrov na Brezjah trnovski g. župnik Cegnar. Po sv. maši z ljudskim petjem so bile molitve za padle tovariše. Nato se je podala nnožica na novo urejeni prostor pred cer-

je postavljen inž. **Nikola Kabalin**, ki se je rodil v Novem Vinodolu leta 1890 v hrvaškem Primorju. Nekaj časa je bil v državni službi kot inženier za gradnje železnic. Pozneje je ustanovil v Karlovcu lastno tehnično podjetje, kojega sedež je prenesel leta 1929 v Zagreb. Je član predsedstva inženerske zbornice v Zagrebu in osrednje inženerske zbornice v Beogradu. — Za novega ministra za telesno vzgojo je postavljen dr. **Mirko Buić**. Rodil se je leta 1894 v Splitu. Po poklicu je advokat in glavni tajnik trgovske in industrijske zbornice v Splitu. Letos 15. junija je bil imenovan za splitskega župana.

kvijo, ki je bil blagoslovljen. Sledilo je vd-kritje spominske plošče voditelju bojevniškega gibanja pokojnemu kuratu Francu Bonaču. Ob tej priliki je imel podpredsednik zveze Rudolf Wagner krasen spomin-ski govor o pokojniku. Sledilo je polaganje vencev pred ploščo, katera nosi napis: »Prvemu klicarju, idejnemu vodji, bivšemu vojnemu kuratu Francu Bonaču v trajen in hvaležen spomin — Zveza bojevnikov ob 20 letnici Jugoslavije, 28. avgusta 1938.«

Štiri letala zadela v gore in se zrušila

O hudi letalski nesreči v Švici poročajo 28. avgusta to-le: Nad švicarskim kantonom Schwyz je zajela gosta meglja v višini 2000 m pet letal. Kakor hitro so opazila letala naravnost, so se obrnila v nasprotno smer, da bi poletela nazaj na letališče v

Dubendorfu. Pri manevriranju v megli so treščili trije aeroplani ob pečine v Mutathalu in so se razbila. Četrto letalo se je zaletelo v podnožje Drusenberg in se je vnelo. Velika letalska nesreča je zahtevala 14 smrtnih žrtev. Rešilo se je samo 1 letalo.

čenje svojega edinstva za svojo korist in pravico, nikomur pa ne na škodo in krivico.

Po preteku 48 let (1. Decembra 1918) je postal dejstvo to, kar so naši predniki v ideji združili ter v prividu gledali kot pojav bodočnosti: združitev južnih Slovanov v skupno državo. Treba je to skupno hišo južnih Slovanov tako urediti, da bo vsem v srečo in zadovoljstvo. Naši predniki pred 70 leti so smatrali Slovence za narod, ki mora kot narod ostati, ter so na taborih vzklikali: »Živila Slovenija!« Mi danes vzklikamo: »Živila Jugoslavija!«, s tem vzklikom pa družimo klic: »Živila Slovenija!« Ni treba, da bi se drugi vzklzik opustil. Med Slovenijo in Jugoslavijo ni idejni nega nasprotstva in zato je povse neupravičeno in nedopustno, da bi politika z zakonskimi ukrepi in dejanskimi ustanovami takšno nasprotje skonstruirala.

Še en simpatičen opomin je, ki nam je ostal iz taborske dobe, to je zahtevā narodne omike, ki se je poudarjala na taborih. Narod brez lastne omike, prosvete, kulture je narod brez duševne hrbitenice, njemu ni obstoja med kulturnimi narodi sedanosti. Slovenci smo prinesli v našo narodno državo ne samo velike kulturne sposobnosti, marveč tudi lep kulturni zavklad. Tega moramo vedno bolj množiti in deliti s svojimi jugoslovanskimi brati. Narodna kultura je tudi tista vez, ki nas duševno druži s tistimi našimi brati, ki so se mogli pred 70 leti udeležiti po svojih prednikih slovenskih narodnih taborov, danes pa pod tujo oblastjo te možnosti nimajo. Rešiti jih more ter jih bo tudi rešila tista sila, ki je rešilna za vse slovenstvo: narodna zavest in narodna kultura.

10.000 udeležencev na taboru v Ljutomeru

Narodni tabor v Ljutomeru, kateri se je vršil zadnjo nedeljo ob 70 letnici prvega slovenskega tabora istotam, je zbral v osrčju prelepje Prlekije 10.000 udeležencev. Kmečki narod se je pripeljal z vlaki, na okrašenih vozovih, kolesih, prihitel v pisanih narodnih nošah, na konjih in peš iz okoliških vasi.

V sprevodu

Izpred mesta je krenil sprevod pod vodstvom rediteljev z godbami na kraj tabora na Glavni trg. Sprevod je otvorilo 28 jezdecev na ponosnih in okrašenih muropoljcih. Jahačem z zastavami je sledila skupina kolesarjev, za temi praporji, godba, fantje in dekleta v krojih ter zopet godba z dolgo vrsto gasilcev. Nad vse pestra je bila dolga vrsta ženskih narodnih noš iz Ljutomera ter eklice. Za domačimi prleškimi narodnimi nošami se je vila dolga vrsta mož in fantov v navadnih oblekah. Dolgi sprevod je zaključila skupina sedmih voz, na katerih so predstavljali fantje in dekleta tamoznje narodne običaje.

Ko je dospel sprevod na Miklošičev trg pred farno cerkev, so ljudske množice burno pozdravljale na vzvišenem prostoru zbrane slavnostne goste in predvsem sorokaka in slovenskega voditelja dr. Antona Korošca.

Po obhodu po mestu se je strnil sprevod na Glavni trg, kjer se je vršila služba božja in dvojni spominski tabor.

Sv. maša in otvoritev tabora

Službo božjo pod milim nebom s primernim cerkevnim nagovorom in sv. mašo je opravil Muropoljec g. dr. Matija Slavič, prelat in vseučiliški profesor v Ljubljani.

Po cerkvenem opravilu je predsednik pripravljalnega odbora Jakob Rajh pozdravil odlične goste: g. ministra dr. Antona Korošca, okrajne načelnike iz Ljutomera, Ptuja in Sobote, sveto-križkega dekana in kanonika Weixla kot zastopnika škofa, predsednika Prosvetne zveze dr. J. Hohnječa, mariborskega župana dr. Juvana, profesorja dr. Murka, predsednika fantovskih odsekov dr. Žitka, banska svetnika Stuheca ter Bajleca, poveljnika gasilcev dr. Kudra, voditelja Prekmurcev Klekla, poslanca dr. Klara in še več drugih.

Po z burnim veseljem sprejetih pozdravih tollerih odličnikov je opomnil g. Rajh navzoče, da se vrši tabor ob 70 letnici prvega narodnega tabora v Ljutomeru in ob 20 letnici Jugoslavije. Godba je zaigrala državno himno. Sledile so vdanostne brzjavke: kralju, knezu namestniku, predsedniku vlade, banu ter škofu.

Prečitani sta bili brzjavni častitki, kateri sta naslovila na tabor minister dr. Miha Krek in škof dr. I. Tomažič.

Prvi je spregovoril ljutomerski župan Slavič, kateri je pozdravil tabor v imenu mesta Ljutomer. Predsednik Rajh je nato podal besedo glavnemu govorniku ministru dr. Korošcu, katerega je pozdravilo na tisoče in tisoče mičnih mahljajev z belimi robci, dekleta so vsula proti slavnostni tribuni cvetja in ljudske množice so iz polnih grl vzklikale v pozdrav svojemu voditelju.

Pomembne besede in izjave našega voditelja

Tabori nekdaj in danes

Dragi moj narod! Danes ob proslavi dvajsetletnice naše ljube domovine in Jugoslavije slavimo obenem tudi 70 letnico prvega tabora na Slovenskem, ki je bil pri

vas v Ljutomeru 9. avgusta 1868. Ljutomerskemu taboru je sledila isto leto in naslednja leta cela vrsta večjih in manjših taborov po vseh slovenskih pokrajinih. Tabori so bila mesta, na katerih je slovenski izobraženec prvkrat v zgodovini stopil v najožji stik s slovenskim narodom ter se z njim razgovarjal in sklepal o slovenskih vprašanjih. Tabori so Slovencem izoblikovali in obenem razširili narodnostni program in narodno zavest zanesli v najširše narodne sloje. Ko so ravno na ljutomerskem taboru muropoljski in slovenegoriški kmetje pritrjevali in vzklikali govorniku dr. Razlagu in od navdušenja vihteli klobuke, je prvak slovenskih pisateljev Josip Jurčič, ki je bil tudi tukaj navzoč, dejal svojemu sosedu: »Led se že taja, sedaj smo na dobrem!« In tako je res bilo. Na ljutomerskem taboru in drugih taborih je ljudstvo sprejelo svoj narodnostni politični program in se zanj borilo vse do njegovega uresničenja.

In danes lahko rečemo, da je program slovenskih taborov uresničen, uresničen do zadnje točke, uresničen izključno od naših ljudi, uresničen v naši narodni državi Jugoslaviji. Sedaj, ko smo dobili v Ljubljani od sedanje vlade še akademijo znanosti in umetnosti, bi lahko mirno stopili s političnega odra, če bi se ne bali, da nam drugi tega ne zapravijo, kar smo mi pridobili.

Zaupanje v bodočnost

Polni zaupanja in samozavestno gledamo v bodočnost. Tudi od zunaj nam sedaj ne preti nobena nevarnost. Z vsemi sosedji živimo v mirnem prijateljstvu. Sedaj je tudi Mažarska, s katero še niso vsa vprašanja razčiščena, stopila v krog naših prijateljev. Nam, hvala Bogu, ni treba dan za dnem tretipati, da bomo sedaj in sedaj napadeni, ampak lahko vsak večer mirno pričakujemo prihodnjega dne in opravljamo kot zavedni državljanji svojo dolžnost. Naše hrabre, dobro oborožene in disciplinirane vojske nočem tu niti omeniti. Tega našega skozi in skozi varnega položaja mnogi ne znajo ali pa nočijo ceniti.

Mi pa danes tukaj na drugem ljutomerskem taboru lahko rečemo: Ta naša zemlja, katere narodno zavest je začel buditi prvi ljutomerski tabor pred 70 leti, ta zemlja naših dedov in pradedov bo ostala zemlja vaših otrok in vnukov, bo ostala slovenska zemlja v jugoslovanski državi vekomaj!

Slovenska govorica, slovenska pesem, slovenska zavest bo živila vekomaj! Mi bomo ostali in hočemo ostati v svoji narodni državi Jugoslaviji vekomaj!

Kakor je pred 70 leti naš kmet in naš obrtnik in naš delavec razumel svoje buditelje in jim viharno pritrjeval, tako smo prepričani, da nas bo tudi danes muropoljski in slovenegoriški človek razumel ter se nadalje oklepal svoje slovenske govorice, svoje slovenske zemlje in svoje jugoslovanske države.

Kakor Srb ljubi svojo z junaško krvjo prepojeno zemljo in svojo govorico, kakor Hrvat z vsem ognjem svojega srca ljubi svojo lepo domovino in govorico, tako tudi mi Slovenci ljubimo svojo zemljo, svojo govorico, svoj narod, a vsi skupaj bodimo dobri in zvesti Jugoslovani!

Gotovo je, da pričakujete danes od mene poleg patriotskih in nacionalnih izjav tudi nekaj političnih izjav. Kakor veste, sem jaz kri iz vaše krvi, sin teh prelepih krajev okrog Ljutomera in nas veže že staro politično prijateljstvo in tovarištvo. Mnoho bojev smo skupaj bojevali, mnogo zmagovali in priborili za našo zastavo, hvala Bogu, premagani nism bili nikdar. Tako nam Bog pomagaj tudi v bodoče.

O spremembni vlade

Kakor ste včeraj ali danes brali, se je v vladu izvršila mala sprememba. Ta mala sprememba oseb ne pomeni spremembe programa. Smer naše vladne politike se ne bo spremenila. Mi ostanemo zvesti svojim programskim izjavam v senatu in skupščini in programu JRZ. Slovenska pesem bi rekla: Mi pa ostanemo kakor smo bili, enega srca, pa ene misli!

Zanimanje za nove volitve

Bolj kakor za vladno spremembo se politični svet sedaj zanima za nove volitve. Kdaj bodo nove volitve? Tako nas sprašujejo na vsak korak. Odkrito in jasno povem: Vlada o tem še ni skleplala, nimamo še nobenega končnega sklepa. Zato so pa vse govorice o kakem trdnost postavljenem datumu brez vsake podlage. Kljub temu pa je čas, da že sedaj začnemo z delom za dober izid prihodnjih volitev. Mi se prihodnjih volitev ne bojimo, ampak že sedaj lahko postavimo prognozo za izid prihodnjih volitev. V vsej državi bo ponovno zmagala JRZ, na Hrvaškem bo tokrat še močna bivša HSS, vse druge stranke in pa strančice ostanejo, kakor se Srb izraža: »politična boranija«, droben fižolček, katerega bomo drugi pozobali. Kdaj torej bodo nove volitve? Da volitve še ne bodo jutri, za to naj vam bo dokaz dejstvo, da vlada tudi še ni prinesla odločbe o volilnem zakonu, po katerem naj se prihodnjič voli. Res je, da je vlada obljudila nov volilni zakon, a se ni vezala na noben termin. Zaradi tega bo morala vlada v prihodnji dobi odločiti tudi o tem, ali že sedaj predloži senatu in narodni skupščini nov volilni zakon, ali pa svojo dano oblubo prenese na novi parlament.

Vse to so stvari, o katerih danes še ne moremo s točnostjo govoriti, a bližnja bodočnost bo prinesla jasnost tudi v ta vprašanja.

Bog živi muropoljski in slovenegoriški narod!

Mi pa se vrnimo k predmetu, s katerim smo začeli, k prvemu ljutomerskemu taboru pred 70 leti. Mi prosimo Boga: Bog nam daj in ohrani narodnega idealizma in duha, ki so ga imeli pred 70 leti naši očetje in dedi, in vsem bo šlo dobro.

Bog živi Ljutomer!

Bog živi zavedni narod muropoljski in slovenegoriški!

Ostali govorniki in razvod

Z nepopisnim navdušenjem sprejetim besedam voditelja so sledili govori predsednika Prosvetne zveze g. dr. Josipa Hohnječa, katerega prinašamo v izvlečku na uvodnem mestu, banskega svet-

nika g. Stuheca in g. župnika Klekla. Občo pozornost in navdušenje je vzbudila kmetica gospa Koren iz Boreč pri Ljutomeru, ki je prosila voditelja v imenu žen, naj sporoči kraljici udanostne poklone slovenskega ženstva iz Prlekije, ki je narodno zavedno in se v polni meri zaveda važnosti časa.

Dopoldanski veličastni tabor je bil zaključen

s pesmijo »Hej Slovani!«, katero je odpel narod ob zvokih godbov.

Pričel je lepo urejen razvod mimo tribune, s katere se je radostno zahvaljeval svojim starim borcem, fantom in dekletom, ženam in obrtnikom ter drugim naš od vseh udeležencev spominskega tabora burno pozdravljeni voditelj dr. Anton Korošec.

Iz raznih držav

V NAŠI DRŽAVI

Bilanca blejske konferenčce

V zadnji številki »Slov. gospodarja« smo poročali, da je zboroval v prvih dneh minulega tedna na Bledu pod predsedstvom našega ministrskega predsednika in zunanjega ministra dr. Milana Stojadinoviča stalni svet Male zveze.

Trije zunanji ministri držav Male zveze so vzeli na sejah od 21. do 22. avgusta v podrobnosti v pretres splošni položaj kakov tudi vsa zunanjopolitična vprašanja, ki posebej zanimajo države Male zveze. Pri tej priložnosti so z zadovoljnostjo ugotovili, da obstajajo nekateri vzpodbujajoči znaki ter so izrazili željo, da se bodo ti znaki zboljšanja še razvili in okreplili s pomočjo potrežljivega in vztrajnega dela vseh interesiranih držav. Istočasno so trije ministri tudi podčrtali globoko privrženost držav Male zveze politiki miru in sporazuma ter so izrazili svojo trdno voljo, da bodo ostali zvesti tej politiki.

Največji uspeh blejskih posvetovanj, katerega odobravajo vse evropske miroljubne velesile, je sporazum z Mažarsko.

O pobotanju z Mažarsko je bilo izданo tole uradno obvestilo:

Stalni svet je z zadovoljstvom ugotovil, da so se pogajanja, ki tečejo sedaj že eno leto z Mažarsko, zaključila s sporazumi, s katerimi se države Male zveze in Mažarska medsebojno odrekajo uporabi sile v medsebojnih odnosih in v katerih tri države Male zveze priznavajo Mažarski enakopravnost na polju oboroževanja.

Nekatera druga vprašanja, o katerih pogajanja še trajajo in s katerimi se bo razčistilo polje za neoviran razvoj dobrih sošednih odnosov med Mažarsko in državami Male zveze, še niso mogla biti povsem zaključena. Države Male zveze in Mažarska se bodo sporazumele in bodo izdale uradno poročilo o razvojnem položaju pogajan.

Sporazum Male zveze z Mažarsko je pozdravilo vodilno časopisje vseh evropskih velesil kot dragocen nov prispevek k pomirjenju v Srednji Evropi.

Prihodnje zasedanje stalnega sveta Male zveze bo v septembru v Ženevi ob priliku 19. zasedanja skupščine Društva narodov.

*

V DRUGIH DRŽAVAH

Še mrtvi avstrijski kancler nima miru. Pred leti ob priliki poskusa hitlerjanskega puča na Dunaju ustreljenega kanclerja Dollfussa so pokopali v dunajski Spominski cerkvi. Pred nedavnim so krsto s posmrtnimi ostanki Dollfussa dvignili iz grobnice in so jo sredi noči z avtomobilom prepeljali na Spodnje Avstrijsko, kjer so jo pokopali na pokopališču kanclerjeve

rojstne vasi. Prevoz rakve je oskrbelo policija.

Krog obiska mažarskega regenta v Nemčiji. Nemci so mažarskega regenta za bivanja v Nemčiji in predvsem v Berlinu ter v vojni luki Kiel posebno odlikovali, kar se tiče zaupanja. Horthy je obiskal eno največjih nemških utrdb na morju — otok Helgoland, katerega ni videl niti Mussolini. Tokrat se je prvič zgodilo, da je dobil odličen zastopnik tuje države vpogled v to, kar je ustvarila Nemčija po vojni, da se oboroži ter utrdi na morju. Nemški strokovnjaki so razkazali Horthyju vse skrivnosti Helgolanda, ki so sicer tako strogo zavarovane, da noben obiskovalec tega otoka ne more opaziti niti najmanjše sledi o kakih utrdbah. Mažarskemu regentu pa niso razkazali samo trdnjav na otoku, ampak celo najmodernejše pomorsko napadalno orožje in njegovo delovanje. — V zvezi z nemškim zaupanjem napram regentu Horthyju je objavil ugleden londonški list vest, da bo admiral in regent Horthy po povratu iz Nemčije v Budimpešti proglašen in kronan za mažarskega kralja, na kar bi naj bili nemška in italijanska vlada že pristali.

Romunski zunanji minister bo obiskal Mussolinija. Romunski zunanji minister Comnen se je odpeljal z Bleda na naš Jadran, kjer bo prebil dopust. Po oddihu ob Jadranskem morju bo odpotoval v Benetke in od tam v Rim, da uradno obišče Mussolinija in italijanskega zunanjega ministra grofa Ciana ter stopi z njima v osebne stike. V političnih krogih pripisujejo temu potovanju romunskega zunanjega ministra v Rim neposredno po konferenci Male zveze na Bledu velik političen pomen.

Hudo obsojeni uporniki na Kreti. Pred nedavnim je Metaksasova grška vlada že kar v kali zatrla upor na otoku Kreta, kjer so bile pred leti vstaje tako rekoč na dnevnom redu. Polovljene kolovodje čisto ponesrečenega upora je sedilo vojno sodišče na izrednem zasedanju. Po šestih dneh je bila izrečena naslednja obsodba: štirje uporniki so bili obsojeni na smrt, štirje na dosmrtno ječo, 35 obtožencev je bilo obsojenih na ječo od 20 do 22 let, 25 obtožencev je bilo oproščenih.

40 letni vladarski jubilej. Holandska kraljica bo slavila 6. septembra 40 letnico vladanja.

*

Socialisti in komunisti proti francoski vladni

Ministrski predsednik pokopal »ljudsko fronto«

Francoski ministrski predsednik Daladier je napovedal, da bo njegova vlada odpravila od ljudske fronte uvedeni 40 urni delovni teden in bo omogočila v tem oziru

podjetjem svobodo, da bodo lahko delala več nego 40 ur tedensko. Tudi nagrade za nadurno delo ne bodo smelete presegati nadavno delo več nego za 10%.

Daladier je pomenljivo omenil v svojem govoru o važnih socialnih spremembah, da sta Francija in Mehika edini državi na svetu, v katerih obstajajo brezglavi predpisi o delu. Zaradi tega zla se je tudi zmanjšal narodni dohodek, med tem ko so se v istem času stalno povečavale državne in samoupravne dajatve. Leta 1914 je znašal francoski narodni dohodek 38 milijard frankov v zlatu. Leta 1931 se je ta narodni dohodek dvignil na 49 milijard zlatih frankov. A že leta 1937 je ta dohodek znašal 22 milijard, od katerih odpade skoraj 10 milijard na državne in samoupravne dajatve. Kar se tiče dohodkov od premičnega in nepremičnega kapitala, se je ta zmanjšal za 45%. Mešani dohodki, to je dohodki dela skupaj s kapitalom — torej dohodki industrijskih, trgovskih in poljedelskih podjetij — so se zmanjšali za 66%.

Omenjena napoved o prepotrebnih spremembah glede delovnega časa je povzročila že zadnjič omenjeno ter na hitro roko rešeno vladno krizo.

Že z naznanim, da mora zginiti poguba za narodno gospodarstvo — 40 urni delovni rednički in prekomerne nagrade za nadurno delo, je ministrski predsednik pokopal ljudsko fronto, koje otroci so bili svoj čas brezsmiselne novotarije z delovnim časom in s previsokimi nagradami za čezurno delo.

Socialisti in komunisti pod skupno marelo

Daladierjevi socialni načrti so koj zadeli na hud odpor pri socialistih in komunistih. Socialisti in komunisti bodo z združenimi močmi nahujskali delavske množice, ki bodo začele izzivati notranje nemire. Voditelji socialistov in komunistov so s polno paro na delu, da bi se osnovala skupna socialistično-komunistična fronta, ki bi se zagnala v Daladierjevo vlado.

Neustrašeni ministrski predsednik

Vladni krogi odobravajo neustrašeni nastop ministrskega predsednika, ki je takoj zatrkl odpor v vladi s spremembami dveh ministrov. Daladier bo nastopil tudi proti vsem, ki bi skušali rušiti socialni mir ter red. V pristanišču v velikem obojskem mestu Marsej, kjer so začeli stavkati pristaniški delavci, je poslal Daladier vojaščvo, katero natovarja ter iztovarja ladje in je s tem stavka zgubila pomen.

Še pred jesenskim sestankom parlamenta upa Daladier, da bo uredil z zasilnimi

uredbami vse zadeve tako daleč, da se mu ne bo treba več bati parlamentarne opozicije.

Pametna sprememba zakona o 40 urnem tednu

Ministrski predsednik Daladier ni samo napovedal spremembo zakona o 40 urnem tednu, ampak je tozadnovo pripravil zakonski načrt, ki bo dodan k že obstoječemu zakonu. Po Daladierjevem načrtu bodo razdeljena vsa francoska industrijska podjetja v tri skupine. V prvo spadajo podjetja, ki ne proizvajajo dovolj blaga, da bi se sproti kril potrošek in ki bi lahko najela še

precejšnje število kvalificiranega (usposobljenega) delavstva. V drugo skupino spadajo podjetja, ki zaradi pomanjkanja naročil ne morejo svojega delavstva započeti po 40 ur na teden. Za obe skupini bodo ostale določbe dosedanjega zakona v veljavi. Podjetja iz prve skupine bodo le prisiljena, da v resnici najamejo še potrebno število delavstva. V tretjo skupino spadajo vse one industrijske panoge, v katerih je proizvodnja povsem nezadostna, ki tudi ne morejo najti zadostnega števila kvalificiranih delavcev. Za to skupino podjetij se bodo določbe zakona spremenile.

nosti. Že na predvečer bo ves zavod razsvetljen, prav tako v nedeljo zvečer. Hkrati se bo v soboto in nedeljo vršila lepa prireditev v gledališki dvorani novega zavoda.

Delo za katoliški tisk. Brez katoliškega tiska ne more izhajati katolicizem v nobeni državi. Katoliška knjiga in katoliški list je orožje, s katerim brani katolicizem svoje resnice in pravice. Je sredstvo, s katerim širi med ljudstvom izobrazbo in moral. Kjer danes ni katoliškega tiska, je to dokaz, da ga je ali zatrila javna tiranija ali pa zanemarila brezbržnost katoliškega ljudstva. Zoper to nad vse kvarno brezbržnost mora nastopati katoliška propaganda. Velik del te propagande je med raznimi narodi prevzela Katoliška akcija. Te svoje velike naloge se zaveda tudi akcija češkoslovaških katoličanov. Škofje so nedavno izdali smernice, po katerih naj se ravna odseki za katoliški tisk, ki delujejo v okvirju Katoliške akcije na Češkoslovaškem. Te odseki tvorijo za to sposobni ljudje svetnega stanu pod vodstvom domačega župnika. V taktičnem načrtu ponovnega pokristjanjenja župnije je katoliški tisk na prvem mestu. Priporočajo se pridige o tem predmetu in molitve. S pridigami in molitvami se mora združiti nabiranje naročnikov za dobre liste. Vsako leto naj se priredi za mladino in odrastle teden dobrega tiska. Posebno je treba paziti na vzgojo dobrih razširjevalcev dobrih knjig in listov, ker ni mogoče drugače izpodbiti dobro organiziranega razširjevanja slabega tiska. V vsaki župniji mora biti skladisce dobrih knjig in listov. Za to naj skrbijo društvene knjižnice ali pa župnijske knjižnice. Poslednje so v nekaterih krajih še bolj priporočljive kot društvene, ker je župnija kot pravni subjekt (nosilec) sigurnejša in stalnejša, kar velja zlasti za dobe nasprotovanja in preganjanja. Navodila češkoslovaških škofov so sodobna ter zaslužijo, da jih tudi mi vpoštevamo. Saj se tudi v Sloveniji ljudjka slabih knjig in časnikov razširja v rastočem številu. S tem pa tudi narašča vestna dolžnost zavodnih katoličanov.

Novice iz španske državljanke vojne

Za povzdigo družin

Vlada generala Franca je izdala za vse delavce in nameščence nacionalne Španije zakon, ki urejuje družinske plače. Zakon je že stopil v veljavo in s 1. oktobrom začne izplačevanje. Pravico do družinske plače imajo vsi delavci, ki imajo otroke pod 14 leti. Družinska doklada je urejena po številu otrok in znaša na mesec od 15 pezet za družine z dvema otrokom, do 145 pezet za družine z 12 otroci. Za vsakega nadaljnega otroka znaša dodatek 25 pezet na mesec. Družinske plače ni mogoče zaseči. Sredstva za družinske podpore bodo plačevali delavci, delodajalci in pobiral se bo 10% davek na dobiček.

S španskih bojišč

Zadnjič smo poročali, da hoče Franco iztrgati rdečim najbogatejši evropski rudnik živega srebra v Almadenu in je na to točko

usmeril pohod. Rdeči so vrgli iz okolice Valencije na pri Almadenu ogroženo bojišče tri divizije, da branijo živosrebrne rudnike. Da prisili Franco rdeče k popustljivosti pri Almadenu, je vdrl južno od Tavallere de la Reina preko reke Tajo. Nacionalne čete so zasedle v dvodnevih hitrih poходih sedem vasi, gorovje Estrella, zajele so tisoč miličnikov in mnogo vojnega materiala.

Močno poškodovani rdeči rušilec

Rdeči rušilec »Diaz«, kateri je bil na potu v španske vode iz popravila v Franciji, kjer so ga opremili z modernimi topovi, se je zapletel 27. avgusta ob pol treh zjutraj v Gibraltarski ozini v boju z nacionalnimi bojnimi ladjami, katere so ga tako hudo poškodovale, da se je z zadnjimi napori rešil v angleško gibraltarsko pristanišče.

Japonsko-kitajska vojna

Kitajska razgibanost

Zapadno od Kiukinanga, ki je japonsko napadalno oporišče, so kitajske čete odbile japonski napad ter same prešle v protinapad, pri katerem so zavzele največji vrh v okolini. Druga kitajska kolona je zavzela San Šan fen in prodria v zapadno okolico Kiukianga. V zapadni okolini Šangaja, katerega so se polastili Japonci kmalu po izbruhu vojne, se je bila zadnje dni srdita bitka med japonskimi četami in kitajskimi četniki. Japonci so poslali v boj ojačenja, ki so prispela s prevoznimi ladjami iz Japonske. Kitajske čete so napadle Japonce tudi južno od Hsičova. Japonci so se močno upirali in je prišlo do strahovite borbe moža proti možu. Napisled so bili Japonci prisiljeni umakniti se v Hsičov. Na bojišču so pustili več sto mrtvih.

Porazna napoved za Japonce

Japonci v zadnjem času nikamor ne morejo naprej, dasi poskušajo z neprestano novimi ofenzivami na vseh krajih ter neusmiljeno bombardirajo iz zraka skoraj vsa

pomembnejša mesta, katera so še v rokah Kitajcev. Zaradi občega zastoja japonskih pohodov in ker res ni izgleda, da bi bila japonsko-kitajska vojna zaključena v doblednem času, je vplivala na Japonce zelo porazno napoved nemškega majorja. Major Lindemann, bivši vojni svetovalec kitajskoga maršala Čankajšeka, kateri je bil pred kratkim odpoklican nazaj v Nemčijo, je napovedal pred odhodom v domovino, da je japonski pohod na Kitajsko čisto prvočno tolikanj zmagoslavnemu prodiranju francoskega cesarja Napoleona v osrče Rusije — v Moskvo. Pohod Japoncev bo končal prav tako porazno, kakor vodor Napoleonu v Rusijo. Če ne bo prišlo do hitre japonske zmage, bo izbruhnila na Japonskem strašna revolucija.

Japonska napadalna tipanja

Japonci so se lotili v severni Kitajski ofenzive iz novega oporišča. Iz pokrajine Honan so pričeli s prodiranjem v zahodni smeri vzdolž železniške proge Singau-Peking. Japonska severna vojska ima za cilj prodor do Lingana.

Po katoliškem svetu

Blagoslovitev kapele v novem salezijanskem zavodu v Gaberju pri Celju. Prihodnja nedelja pomenja velik dogodek za celjsko Gaberje: v novem salezijanskem zavodu se bo blagoslovila prostrana kapela, v kateri se bo odslej naprej redno vršila služba božja. Letos sicer salezijane v Ga-

berju še ne prično z rednim delom; vendar se bosta že sedaj v novem domu nasečila dva duhovnika, ki bosta skrbela za službo božjo in dozidavo zavoda. Za blagoslovitev, ki jo bo v nedeljo ob pol desetih opravil najbrž prevzv. g. knezoškof dr. Iv. Tomažič sam, se pripravljajo velike sloves-

Voditelj koroških Slovencev umrl

Po pettedenski hudi bolezni je umrl dne 26. avgusta v Škocjanu na Koroškem tamoznjí g. župnik Vinko Poljanec, voditelj koroških Slovencev.

Pokojni se je rodil 26. marca 1876 pri Sv. Urbanu pod Ptujem. Gimnazijo je končal v Ptaju, bogoslovje v Celovcu. Kaplan je bil pri Sv. Juriju na Vinogradih, severno od Celovca. Od tam je bil poslan za pomočnika bolnemu župniku v Škocjan ob Klopinskom jezeru, kjer je postal po letih župnik in je vztrajal na tem mestu z vso neustrašenostjo do svoje prezgodne smrti.

Po nesrečnem plebiscitu je ustanovil Prosvetno društvo za koroške Slovence in je bil od leta 1921 do 1927 koroški slovenski poslanec. Nato je prevzel mesto predsednika koroške Prosvetne zveze in svetnika Kmečke zbornice.

Leta 1933 je obiskal s koroškimi pevci Ljubljano in druga važnejša mesta v Slo-

veniji, kjer je vzbudil občo pozornost kot izboren govornik ter z vso vnemo in požrtvovalnostjo delujoči voditelj koroških Slovencev.

Nezabne bodo ostale njegove zasluge za probajo koroške mladine, zlasti dijaštva in duhovniškega naraščaja. Njegovo gospodljubno župnišče je bilo vedno zbirališče dajakov ter bogoslovcev, ki so gledali v blagopokojnem vzor nesebičnega, vztrajnega ter junaškega delovanja za slovenske Korošce na vseh poljih.

Z rajnim Poljancem je legal v zemljo neodrešene Koroške dolgoletni borec za pravice teptanega slovenskega naroda, kateri bo ohranil svojemu velikemu sinu trajen in hvaležen spomin.

Novice

Osebne vesti

Duhovniške vesti. Imenovan je bil za kn.-šk. duhovnega svetovalca g. Rudolf Vadovič, župnik v Beltincih. — Umeščen je bil g. Ivan Orel, I. kaplan v Vojniku, kot župnik v Gornji Polskavi. — Nastavljeni so bili za kaplane gg. semeniški duhovniki: Alojzij Kovačič pri Sv. Tomažu pri Ormožu, Matija Rous v Črensovcih in Martin Stefanciosa v Žalcu. Pri Sv. Mariji v Mariboru je bil nastavljen za kaplana franciškan p. Mariofil Jelenc. — Prestavljeni so bili gg. kaplani: Ivan Koren iz Dolnje Lendave v Dobrovnik, Martin Lupše iz Jarenine v Vojnik, Franc Merkač iz Žalca v Jarenino, Ivan Sukič iz Črensovcev v D. Lendavo, Ivan Zelko iz Dobrovnika k Sv. Jakobu v Slov. goricah z delokrogom pri Sv. Martinu pri Vurbergu.

Spremembe pri kapucinih. Premeščeni so: p. Joahim Ferk iz Maribora za gvardijana v Varaždin; p. Janez Reberc za gvardijana iz Varaždina v Maribor; iz Celja v Varaždin p. Vilibald Novak, v Celje pa pride p. Engelbert Bojnec; iz Osijeka v Maribor p. Gustav Mavrič, v Celje pa iz

Maribora p. Jakob Vučina za prefekta zunanjega konvikta.

Podeljeni župnji. Župnija Sv. Marjeta ob Pesnici je bila podeljena g. Antonu Rantaša, ekspozitu-kaplanu v Veliki Polani v Prekmurju. — Št. IIJ pri Velenju je dobil g. Jurij Lebič, kn.-šk. dvorni kaplan in tajnik.

Nesreča

Nesreča pri splavljanju lesa. Nad Rušami je zadelo pri splavljanju lesa deblo 29 letnega drvarja Štefana Kepec in mu je zlomilo desno nogo. Poškodovani delavec se je zatekel v bolnišnico v Maribor.

12 letni fantek smrtna žrtev električnega toka. V Slov. Bistrici pri Laznikovih je hotel 12 letni Janez Bračič na svinjak. Z eno roko je prijel za špranjo v steni, drugo je vtaknil v podstavek za električne varovalke. Že pozabljen vod je bil priklopljen na električni tok 220 voltov. Fantek je bil bos, tla pa mokra zaradi neprestanega deževja. Na ta način je povzročil s svojim dotikom zvezzo z zemljo in obvisel oprt ob steno. Na-

šli so že vsega otrpnjenega in niti poklicani zdravnik mu ni mogel več pomagati.

Usodepoln padec z drevesa. Pri Sv. Juriju v Slov. goricah je padel 17 letni posestnikov sin Ivan Lukežič 8 m globoko z jablane in si je pri padcu strl spodnjo čeljust in roko. V nezavestnem stanju so ga oddali v mariborsko bolnišnico.

Huda nesreča kolesarja pri trčenju z motorjem. Na ovinku skozi vas Lutverce v Apački kotlini sta se srečala in trčila Karrel Fekonja, pekovski pomočnik iz Gornje Radgone, na motorjem kolesu, in kolesar L. Steyer iz Črncev. Pri trčenju si je zlomil kolesar nogo, strl ključnico in še kolose mu je zvilo. Hudo poškodovanega so prepeljali v bolnišnico v Radkersburg. Motociklistu se ni zgodilo nič kaj posebno hudega, ker je sedel na težkem motorju.

Toča povzročila precejšnjo škodo. Dne 23. in 24. avgusta je obiskalo gornjeradgonski okoliš neurje s točo, ki je vzela po vinogradih dobrih 25% letošnjega mnogo obetajočega pridelka.

Viničarija v plamenih. Posestnici Mariji Špes iz Štatenberga pri Slov. Bistrici je

Najdražja slika na svetu

Kolikor je znano, je najdražja reklamna slika na svetu oljnata slika Paderewskega (blivšega predsednika Poljske), ki jo je pred kakimi petimi leti dal naslikati bogati ameriški tovarnar klavirjev. Slikal je španški slikar Ignacij Zuloaga in je dobil zanjo 15 tisoč dolarjev, kar je v našem denarju nad 700 tisoč dinarjev.

Carske dragulje so ukradli

Tolpa vlomilcev je vdrila ponoči v počitniško hišo sira Harolda Wernherja v bližini Londona. V hiši je bilo ob času vloma samo služabništvo. Zjutraj je eden izmed slug odkril, da je neka okenska šipa razbita. Ta-koj nato je našel še dru-

Januš Golec:

Ponarejevalci

Po pripovedovanju strica z Dravskega polja iz pretekle in sedanje dobe

31

Tako nekako so se glasile poslovilne ter samozavestne besede velikega mojstra. Komaj je odcepital po stopnicah, ga je že čkal v veži tiskarne tajni policist in ga je pozval v imenu zakona na policijski komisariat.

Mariborska policija je predala proti Rupniku preveč kar najbolj obtežilnega gradiva in ga je enostavno zaprla kljub dejству, da je že bil od porote mu prisojeno kaznen prestal v preiskavi.

Policija je zagrabilo glavnega krivca Rupnika z novimi dokazi krivde, katera nikakor ni bila manjša nego Potočnikova.

Mojster se še ni bil prav nasrkal svežega zraka v ljubi svobodi, že je moral za zamreženo okno policijskih zaporov v tako zvanem hotelu »Graf«.

Zasliševali so ga v presledkih zelo dolgo na policijskem komisariatu. Natipkali so pole novih zapisnikov ter izpovedi prič.

Od »Grafa« je romal Rupnik z na novo podprtimi obdolžitvami v jetnišnico mariborskega okrožnega sodišča, kjer je pričelo izpraševanje vesti o starih ter znanih in na novo odkritih ponarejevalskih grehih.

Skoraj leto dni je trajala preiskava, ki je bila zaključena s ponovno obtožnico za poroto. Porotniki so se zbrali radi osvežene Rupnikove krivde 12. marca 1927, na dan, ko je dospelo iz kaznilnice v sodno dvorano sporočilo, da je ravno to jutro umrl obtožencev sodrug ter somojster — Jurij Potočnik.

Porota pravkar beleženega dne je prisodila Francu Rupniku devet let ječe.

Stol sedmorice v Zagrebu mu je znižal kaznen na pet let. Od prve velike kazni je prestal Mojster v mariborski kaznilnici štiri petine, eno petino mu je zbrisala amnestija ali pomiloščenje.

Po malodane petih letih se je vrnil iz ječe čil po duhu ter zdrav na telesu. Naselil se je v Mariboru v svojem starem bivališču ob Dravi.

Druga huda kaznen

V Mariboru obstaja in deluje društvo za odpusčene kaznjence. Namen organizacije je: oskrbeti iz

zgorela viničarija. Oklica je mnenja, da je zanetil ogenj kak popotnik, ki je prenočeval na slami in je iz neprevidnosti odvrgel cigaretne ogorek.

Gostilničarju pogorelo gospodarsko poslopje. Dne 24. avgusta zvečer se je pojavil rdeči petelin v gospodarskem poslopuju gostilničarja Henrika Rogana v Gornjem Cmureku. Ker je bilo v poslopuju spravljenega precej sena in slame, se je požar bliskovito razširjal in so le težko na kraj nesreče prihiteli gasilci iz Murecka ter Žepovcev in pač omejili požar, da se ni razširil še na stanovanjsko poslopje. Hlapec, ki je spal v gospodarskem poslopuju, je dobil hude opeklne ter je bil prepeljan v bolnišnico. Domnevajo, da je bil požar podtaknjen, kakor doslej že dvakrat, vendar pa je bil obakrat pravočasno udušen.

Sedemletni fantek utonil v cisterni. Dne 25. avgusta popoldne je šel nabirat gobe sedemletni Franček Meško iz Preclava pri Št. Lenartu pri Veliki Nedelji in še neki drugi dečki. Graška hranilnica ima na tamkajšnjem hribu cisterno za nabiranje vode, katero rabi za vinograde. V tako cisterno je padel Meškov otrok in ko je poklical njegov tovarš ljudi, pridnemu fantku ni bilo več pomoći, ker se je bil že utopil.

Železniška nesreča na prelazu. 24. avgusta zjutraj je zajel vlak pri Križevcih pri Ljutomeru na prelazu voz v trenutku, ko je vozil vlak v postajo. Vlak je pograbil konja in voz in je vse razbil ter raznesel. Voznika je pognal sunek z voza in se je samo pobil. Lastnik konja dirkača trpi občutno škodo, ker je hotel s konjem nastopiti na konjskih dirkah na Cvetu dne 4. septembra. Nerazumljivo je da voznik vlaka ni videl in ne slišal, dasi je izpeljana cesta preko proge povsem na odprttem.

Nesreča z motornim kolesom. Na cesti med Dobrovnikom in Doljo Lendavo se je zaletel posestnik Iv. Gajdek z motornim kolesom v voz. Pri trčenju si je zlomil noge ter se je poškodoval na obeh rokah. Ponesrečenega so prepeljali v mariborsko bolnišnico.

kaznilnice odpuščenim po prestani kazni kako službo. Društvo ima zelo težavno naložo, ker se kaznjencu vsak nekako boji, kaj šele, da bi razbojnička, sleparja ali tata zaposlil pri sebi.

Zgledi namreč učijo, da je le neznaten odstotek onih, kateri bi se bili v ječi poboljšali ter krenili po prestani kazni na pravo pot. Prav nasprotno je resnica! Kaznjene se v slabici družbi v kaznilnici še bolj pokvari. Komaj je na svobodi, že zapade starim zločinskim grehom in romu nazaj za zapahe zaporne celice.

Res je tudi, da ne dobi pretežni del večjih hudo delcev po izpustitvi primerne službe in je večkrat naravnost prisiljen, da se oskrbi nasilnim potom ali s krajo s tem, kar rabi za življenje.

Z našim starim znancem ter mojstrom Rupnikom je bilo v tem oziru čisto drugače. Bil je dober fotograf. Dalje je bila njegova ponarejevalska spremnost znana po vsem Mariboru in okolici.

Ljudje z Dravskega polja so že kar prežali, kdaj bo največji umetnik in ljudski dobrotnik zopet na svobodi, da ga zvabijo pod svojo streho in ga poprosijo, da jih osreči z vladarijem sveta — denarjem.

Avtomobil se dvakrat preobrnil. Pri Sv. Jederti med Slovenjgradcem in Dravogradom se je zgodila 22. avgusta predpoldne v zadnjih štirih letih tretja huda avtomobilnska nesreča. Potnik polzelske tovarne tkanin Drago Sirec iz Celja se je peljal v novem avtomobilu proti Dravogradu. Na nevarnem ovinku pri Vrhnjakovem mostu je začel voz polzeti in ga je vrglo tri metre pod cesto na ledino, kjer se je dvakrat preobrnil. Sreča v nesreči je bila, da je obstal precej poškodovani avto tik ob bregu Mislinje. Še par korakov in avtomobil bi bil šrbunknil v vodo. Trgovski potnik Sirec je dobil hude poškodbe na glavi in si je zlomil ključnico. Koj po nesreči so ga prepeljali v slovenjgraško bolnišnico. Šofer je le manj poškodovan. Škoda na avtomobilu znaša 20.000 din, zavarovalnina pa 42.000 din.

Sedem ljudi pri avtomobilski nesreči ranjenih. Iz Hrastnika je peljal 25. avgusta Stanko Primožič z avtomobilom Franja Jakoveca iz Jastrebarskega sedem ljudi. Na ovinku pri Prapretnem pri Radečah je privozil nasproti v avtomobilu g. Ahmed Jakovič, ravnatelj tekstilne tovarne Mautner v Zagrebu. Na ovinku srečanja je cesta zelo ozka in povrh še porasla z živo gabrovo mejo, katere letos niso postrigli. Vozača nista videla druga drugega in zaradi tega je prišlo do hudega trčenja. Na avtomobilu iz Hrastnika so se zdobile vse šipe in ves sprednji del avtomobila je zbit. Tudi zagrebški avto je hudo trpel, le ravnatelj Jakovič je ostal nepoškodovan in je po nesreči ter zaslišanju šel sam v Radeče. Več ali manj poškodovanih je bilo sedem ljudi, katere je gasilski reševalni avto odpeljal deloma na dom, deloma v trboveljsko bolnišnico. Nesreča se je zgodila zaradi ovinka, žive meje in kupa gramoza ob cesti.

Jamski voziček hudo poškodoval rudniškega paznika. V stari jami v rudniku v Libojah pri Celju je zadeba huda nesreča rudniškega paznika Franca Podlesnika iz Liboj. Ko je šel po rovu, so se odprala nad njim zavarovalna vrata hodočnika. V tem trenutku je pripeljal jamski voziček, ki je

padel skozi vrata in je priletel 10 metrov globoko na hodnik, kjer je prebil lobanje Podlesniku. Hugo poškodovanega so prepeljali v celjsko bolnišnico.

Vlak smrtno povozil ženo progovnega delavca. Stroj vlaka je zadel v Trbovljah v glavo Kešetovo, ženo progovnega delavca, ko je nesla kosilo svojemu možu. Vlak je privozil za žensko, ki se pa ni prav ognila in je prišlo do smrtnne nesreče. Kešetovo so prepeljali v trboveljsko bolnišnico s počeno lobanjijo in je kmalu po prepeljavi umrla.

Žrtev igračkanja z revolverjem. 16 letni Jakec Božič in 14 letni dijak Radoša Pašta v Trbovljah ogledovala revolver, o katerem nista vedela, da je nabasan. Orožje se je nenadoma sprožilo in krogla je zadeba Paša v trebuh. Žrtev neprevidnosti so kaj spravili v trboveljsko bolnišnico, kjer so z operacijo odstranili kroglo.

500 kg težka skala se zvalila na otroka. V Novi gori pri Krškem se je zgodila smrtna nesreča, koje žrtev je postal desetletni sin posestnika Kerina. Fant in oče sta nabirala v domačem gozdu srabot. Sinko je stopil med grmovjem na kakih 500 kg težko skalo. Ogromni kamen se je naenkrat premaknil, dečko je padel v znak, skala pa nanj tako, da mu je zdrobila prsni koš in je bil pri priči mrtev.

Dveletni sinček utonil v mlaki. Pri Sršenovih v Novi gori pri Krškem se je oddalil dveletni Edvarček od hiše in je padel v bližnjo mlako, iz katere so ga potegnili utopljenega. Mati je pripravljala obed, fantek se je neopaženo zgubil za kratek čas in že se je zgodila smrtna nesreča.

Nesreča tesarja. Josip Lunčič, tesar iz Morave pri Kočevju, je uslužben pri zagrebški tvrdki »Iver«, ki ima svoj les tudi po kočevskih gozdovih. Pri spuščanju smrekovih debel po drči je priletel hlod Lunčiču v levo nogo in mu jo je zlomil. Ponesrečenega so poslali v ljubljansko bolnišnico.

Božjastnik se hudo poškodoval pri padcu s kozolca. Vincenc Turnšek, 46 letni božjastni dminar iz Podloga pri Št. Juriju

Rupnik je prebil prisojenih mu pet let v mariborski kaznilnici.

Po izpustitvi se sigurno ni obrnil na zgoraj omenjeno dobrodelno društvo, ampak se je koj naselil kot fotograf v svoje tolikanj priljubljeno stanovanje ob Dravi.

Mojstrove izredne zmožnosti so vzbujale skozi leta zanimanje zanj ne le pri bolj lahkovernemu kmečkemu narodu, celo pri mestnih izobražencih.

Po prestani prv: večji kazni izsledimo ponarejevalca v Melju v Mariboru pri družini, katera mu je hotela dobro in ga obdržati z zasluzkom za opravljeno delo na potu poštenosti.

Kot ponarejevalec je razumel Rupnik izdelovanje klišejev (v kovinaste plošče s pomočjo kislin vdelani fotografični posnetki), kateri se uporablajo za tisk slik.

Klišarne še danes nimamo v Mariboru in smo navezani na tozadevne precej drage izdelke, da jih naročamo iz Ljubljane ter Zagreba.

Zakonca v Melju sta povabila mojstra k sebi ter sta mu opremila delavnico, v kateri bi naj izdeloval klišeje in bi vsi trije lahko dobro zaslužili.

(Dalje prihodnjie)

ge sledove vloma in nazadnje se je izkazalo, da je slo vloncem v prvi vrsti za dragocene predmete, ki jih je bila lady Wernherjeva, ena izmed hčera bivšega ruskega velikega kneza Mihaila, podedovala po svoji mati. Osebje je takoj pozvalo policijo, ki pa dolej vlonilcev ni mogla izslediti.

—

Ženske niso iznajdljive

Angleški znanstveni urad, ki podeljuje osebne pravice za razne iznajdbe, je samo jan. izdal 35.867 takih pravic (patentov); med vsemi temi tisoči iznajditelji je bilo samo 374 žensk. Iznajdbe so skoraj z vseh močnih polj. Največ je takih, ki se nanašajo na orožje in številne druge pripomočke.

ob juž. žel., je spal na kozolcu. Ponoči ga je napadla božjast, padel je s kozolca tri metre globoko. Pri padcu si je zlomil desno nogo in se je še tudi na znotraj hudo poškodoval. Reveža so oddali v celjsko bolnišnico.

Nesreča z izposojenim avtomobilom. Neki Nemec iz Ostmarke je spravil pred dnevi svoj tovorni avto v Orehek pri Stražišču na Gorenjskem. Ta avto si je izposodilo 26. avgusta zvečer pet fantov, ki so se odpeljali na izlet. Avto je šofiral Ciril Zupan, ključavnica iz Drulovke. Fantje so vozili najbrž proti Ljubljani in so se vráčali po novi cesti mimo Smlednika in Trboj. Ker ni bil Zupan preveč več šofiraju, je na nekem ovinku med Smlednikom in Trbojami zavil s ceste, tako, da se je tovorni avto prevrnil in se nato spet zasukal pokonci. Pri tej nesreči sta dobila Zupan in Vehovec hude poškodbe na glavi, da sta obležala nezavestna na tleh, poškodovan je bil tudi avtomobil, vendar ne toliko, da ne bi bil sposoben za vožnjo. K sreči je znal še eden izmed manj poškodovanih šofirati, zato so naložili na avto oba poškodovanca in se odpeljali v Kranj k zdravniku, kateri je odredil prevoz ponesrečenih v ljubljansko bolnišnico.

Izredna pota strele. Na Uncu pri Rakenu je udarila strela med nočno nevihto v češnjo posestnika Jožeta Gabrejna, po domače Šurčka. Deblo drevesa je strela razpraskala, združnila do zemlje in švignila skozi odprtino v hlev. V hlevu je samo osmodila eno živinč na vratu ob verigi, od tam pa je preskočila na kravo ter vola ter ju ubila, docim je prvo zadeto govedo ostalo živo. Vžgal pa udar strele ni ničesar.

Tisoč žrtev povodnji na Koreji. Na Koreji na Dalnjem vzhodu je zahtevala povodenj zadnjih dni 616 smrtnih žrtev. 450 oseb pogrešajo in je skoraj gotovo, da so utonile.

Razne novice

Drava naplavila upopljenca. Zadnjič smo poročali, da je zginil v valovih Drave pri kopanju v Studencih pri Mariboru Franc Prešern, sin strojevodje in 16 letni gojenec šole železniških delavnic. Truplo upopljenca je naplavila Drava pri Ptiju.

Popravljeni brod čez Dravo. Brod čez Dravo pri Markovcih pod Ptujem je bil dva meseca neuporaben, ker je močno narasla Drava junija meseca izpodkopala stebre, na katerih je bila napeta vrv. Vrv je padla v vodo in se je navila krog regulacijskih drogov. Z velikim naporom so izvlekli večji del vrvi iz Drave. Postavili so stebre, napeli vrv, zgradili mostičke in brod je zopet v prometu.

Državna klasična gimnazija v Mariboru. Vpisovanje za novo šolsko leto se bo vršilo po naslednjem razporedu: za IV. do VIII. razred dne 1. septembra od 8 do 10; za II. in III. razred dne 2. septembra od 8 do 10; za I. razred dne 3. septembra od 8 do 11. Učenci z drugih zavodov se zglasijo za vpis v zgoraj določenih dneh in urah v ravnateljevi pisarni. Učenci se opozarjajo, da prinesejo s seboj vse v letnem poročilu naštete listine, ker brez teh ne bo iihče vpisan. Otvoritvena služba bo 12. septembra ob 8 v Alojzijevi cerkvi. Po sv. maši gredo učenci v svoje učilnice.

Okrožje ZAKŠ Maribor naroča vsem podružnicam okrožja, da v nedeljo, 11. septembra, sklice-

Pri ljudeh, ki jih pogosto nadleguje zapeka, zaradi česar imajo vrenje v želodcu in črevih, pospešuje se temeljito čiščenje celokupnih prebavil s čašo naravne »Franz-Josefove« grenke vode, zaužite zjutraj na teče. Z uporabo »Franz-Josefove« grenke vode se naglo odstranja belina z jezika, ki se nakopiči zaradi zapeke, obenem se pa dosega tudi boljši tek. (Ogl. reg. S. broj 30.474/35.) 1138

jo odborovo sejo ali širši sestanek, na katerem se naj zbera podatki na podlagi okrožnice. — Predsednikom, tajnikom in blagajnikom podružnic okrožja se naroča, da se udeleže širše seje okrožja ZAKŠ Maribor, ki bo v nedeljo, 18. septembra, ob 9.30 v prostorih Gambrinove restavracije v Mariboru.

»Vinske bolezni in napake« je naslov lične knjižice, izšle v založbi Zveze združenj gostilničarskih obrti dravske banovine, katero je napisal priznani vinarski strokovnjak, sedanji kletarski nadzornik v Ljubljani g. ing. Ivo Zupanič. Knjižica razpravlja v lepi in lahko razumljivi besedi o glavnih boleznih in napakah vina, poleg tega pa obravnava na kratko vzroke motnosti vina in opisuje v jedrnatih oblikah glavna sredstva in pripomočke za čiščenje in zdravljenje pokvarjenih vin. Ker upošteva pisec določbe veljavnega vinskega zakona in se poslužuje skušenj modernih pridobitev v kletarstvu, bo knjižica odlično služila našim gostilničarjem in vinski trgovcem. S pridom pa bodo segali po njej tudi vinoigradniki, ker jim bodo s posebnim ozirom na sedanje razmere pazljivo obdelana kletarska vprašanja res dober in zanesljiv svetovalec.

Polovična voznina. Jesenski ljubljanski velesejem bo od 1. do 12. septembra. Generalno ravnateljstvo državnih železnic je odobrilo polovično voznilo v Ljubljano od 27. avgusta do 12. septembra, za povratek pa od 1. do 17. septembra. Obiskovalci ljubljanskega velesejma, ki hočejo uživati 50% popust na železnicah, naj kupijo na odhodni postaji ali pri »Putniku« celo vozno kartoto do Ljubljane in rumeno železniško izkaznico za 2 din. Železniške karte pri prihodu v Ljubljano ne smejo oddati, ker velja ta skupno z železniško rumeno izkaznico, na kateri se potrdi obisk velesejma, za brezplačen povratek do odhodne postaje. Legitimacije za vstop na velesejem se kupijo v Ljubljani na velesejmu pri blagajni.

Sanatorij v Mariboru, Gosposka 49, tel. 23-58, je najmoderneje urejen zlasti za operacije. Dnevna oskrba I. razreda Din 120, II. razreda Din 80. Vodja specialist za kirurgijo dr. Černič. 964

Obžalovanja vredni slučaji

Dva strela iz karabinke na avto. Zagrebški tovarnar usnja Fischer se je peljal dne 25. avgusta po cesti Guštanj-Mežica. Blizu Prevalj, tik nad novim mostom čez Mežo, je bil oddan strel iz vojaške karabinke. Krogle je zadela prednje kolo in ga je tako pokvarila, da bi se bil avtomobil skoraj prevrnil. Drugi strel je pogodil na desno stran volana v šipo in jo razbil. Šofer in lastnik avtomobila, kateremu sta bila namenjena strela, sta ostala nepoškodovana.

Stara kipa ukradena. Iz župne cerkve v Slovenjgradcu sta bila ukradena stara in precej vredna kipa Kristusa in angela.

Prijet tihotapec. Na postaji Tezno pri Mariboru sta prijela orožnik in financar krošnjarja Petra Galica, kateri se je hotel odpeljati proti Zidanemu mostu z 292 vžigalnikimi in 99 paketi igralnih kart. Galica so že dolgo iskali in je star znanec finančne oblasti.

Ukradena krava. Iz hleva posestnika Ivana Zafošnika na Pragerskem je bila ukradena 1800 din vredna krava.

Kazenski jubilej. Adolf Dimnik, brezposelnih pekovski mojster od Sv. Lenarta v

Slov. goricah, je bil že 24 krat kaznovan. Sedaj ga čaka 25. in jubilejna kazen, ker je povzročil svoji sestri pravo opustošenje.

Vlom v stanovanjsko hišo. V Bunčaniji pri Veržeju je vlomil neznanec v stanovanjsko hišo posestnika Jožeta Slavič in mu je odnesel 1500 din.

Pet ciganov zaprtih zaradi vloma. Na Vinskom vrhu pri Ivanjkovcih je ciganska tolpa vlomila v stanovanje posestnika Ivana Škerjanca. Vlomilci so pobrali in odnesli vse, kar je bilo količkaj vredno. Z obilnim plenom so se zatekli lopovi v bližnji gozd, kjer so jih presestili orožniki pri delitvi pokradenih predmetov in so zaprli pet ciganskih uzmovičev.

Podlegel udarcu z ročico. Maks Ivanič, kurjač v Ljutomeru, je dobil, kakor smo že poročali zadnjič, udarec z ročico po glavi zaradi tega, ker je krotil psa na nekem kmečkem dvorišču, kamor je bil shranil kolo. Udarjeni Ivanič je podlegel poškodbi in je bil pokopan v Križevcih pri Ljutomeru. Zapušča ženo z dvema nepreskrbljenima otrokoma.

Vlomilec in tat z ženo pod ključem. Jakob Zver iz Grabonoša pri Sv. Juriju ob Ščavnici se je odtegnil odsluženju od okrsodišča v Mariboru prisojene mu osemmeščne kazni s pobegom z ženo od doma. Klatil se je po gozdovih krog Radenc. Podnevi je spal kje v senci, ponoči pa je skupno z ženo vlamljal ter kradel po okolici vse, kar mu je prišlo pod roke. Ko je prijela tatinsko dvojico orožniška patrulja iz Radenc, je dobila pri njej tri zaklane pure. Nazadnje sta se skrivala v razsežnem gozdu na Janeževem vrhu. Po aretaciji sta priznala številne vlome, katere sta zagrešila po Prlekiji. Orožniki so ju oddali v soboške zapore.

Na debelo okraden fotograf. V Celju na Dečkovem trgu poseda delavnico ali atelje fotograf Kvas. Neznan tat je izrabil podnevi ugodno priliko, ko se je mudil g. Kvas z avtomobilom v okolici Celja, in se je vtihotaplil v temnico, kjer je blagajna. Iz blagajne je sunil neznanec 14.468 din denarja in tri hranične knjižice s skupnim zneskom 20.000 din. Ob času tatvine sta bila pomočnik ter pomočnica v ateljeju in nista opazila ničesar sumljivega. G. Kvas je ugotovil tatvino šele drugi dan, ko je bila izvršena. Tat je bil silno previden ter spreten in so mu morale biti dobro znane prilike pri fotografu. O storilcu ni do zdaj še nobene sledi.

Zalostna usoda pijanega in spečega sejamra. Kmet izpod Mrzlice je popival v Trbovljah, ker je dobro prodal svoje konje. Ko se ga je pošteno nakresal, je zaspal v krčmi. Zjutraj je šele spoznal, da ga je nekdo v pijanosti ter spanju olajšal za tri jurje.

Nad čebelami se je maščeval. V vasi Police pri Cerkljah je polil nekdo čebelne panje s katranom, kojega smrad je pomoril čebele, katere so bile prepeljane na pašo iz Gorenjske. Največjo škodo trpi radovljški župan g. Resman, kateri je ob devet panjev. V tem primeru gre gotovo za maščevanje nad lastniki čebel, kateri razvajajo živalce na pašo.

Izpred sodišča

Svarilen primer mladostne izprijenosti. 12 letna Weincerl Fanika iz Legna pri Slovenskem gradu je pred sodiščem priznala 16

večjih tatvin, malih pa se sploh ne more spomniti, ker jih je preveč. Pred dvema mesecema je zmanjkalo nekemu posestniku iz Starega trga na lepem 4000 din gotovine. Osumili so neko dekle, ki se je te dni potepalo, oziroma prosjačilo v bližini. Pred sodiščem je mala sraka priznala tudi to in je dejala, da je vse ukradene stvari in denar znosila domov svoji vse graje vredni materi. Mati je seveda pred sodiščem zanikala vsako krivdo, a na podlagi dokazov je bila obsojena na deset mesecev zapora. Dekle je bilo že v poglobljevalnici v Ljubljani, a je ušla in čim je prispeila nazaj, je zopet začela krasti. To je sad slabe vzgoje, žalosten primer, kaj stori že iz otroka slaba družba in — slaba mati. Deklica se je klatila nekaj časa tudi s cigani in so jo v Slovenjgradcu orožniki pripeljali in odgnali naravnost od blizu kolodvora taboreče ciganske tolpe. Sedaj bo zopet poslana v poglobljevalnico.

*

Strašen zločin pred sodniki

Strašna najdba

Na Planini, na južnem delu Pohorja, so našli lani koncem oktobra umorjenega in izropanega 84 letnega posestnika Antona Pongrac. Truplo je ležalo blizu Ponračeve domačije ob poti v gozd. Starec je bil napaden iz zasede na povratu iz Slov. Bistrice. Imel je razbito glavo, prerezan vrat, še en zabodljaj in povrh mu je morilec odvezel denar.

Hitro prijet zločinec

Orožniki iz Slov. Bistrice so bili hitro obveščeni o grozni najdbi in so imeli tudi kmalu pravega krivca v osebi lastnega sina Antona Pongrac. Bolj slaboumni sin je bil po umoru čisto miren in je noč po kravarem dejanju prespal. Ko so mu povedali drugo jutro, v kakem stanju je bil najden njegov oče, je glumil presenečenje in se je podal v krčmo po vino za sedmino.

Orožniki so zadeli pri preiskavi na morilčeve krvave hlače in šele pod težo tako tehtnega dokaza je priznal. Krivdo je prevezel nase in je ni prav nič zvracal na ženo.

Ozadje dejanja

Stari Pongrac je bil s svojo deco strog oče. Ko se je starejši sin Anton pred deseti leti kljub očetovemu odporu oženil, mu ni hotel izročiti posestva. Sinova ženitev je povzročila tolike spore, da se je moral sin preseliti v drugo hišo in so živel na Ponračevini v ločenem gospodinjstvu.

Staremu je umrla žena pred enim letom. Kmalu po njeni smrti si je vzel dekle in sto se je hotel kljub izredno visoki starosti poročiti. Obstojala je nevarnost, da bo ogorčeni gospodar prepisal posest na ime druge žene.

Opisano razmerje je najbolj bodlo v oči sinovo ženo Marijo, katero je njen mož slego ubogal. Brihtna in oblastna žena je kmalu pregovorila moža, da se znebi zakona želnjega starca nasilnim potom.

Snaha je celo skovala načrt za napad na starega, ko se je odpravljal ta na sejem 28. oktobra lanskega leta v Slov. Bistrico, da bi tamkaj kupil čevlje za svojo dekle. Mladi Pongrac je posluhnihal peklenski nasvet žene in je napadel ter umoril starega

natančno tako, kakor se je poprej domenil z ženo.

Načrt za napad in izvedba

Anton Pongrac mlajši je po postavi temoči šibkejši nego je bil njegov 84 letni oče. Iz tega razloga je moral sin na ženino prigojarjanje v zasedo ob poti, ki vodi v bližini Ponračeve domačije skozi gozd. Za napad si je pripravil več kamnov.

Da bi pa odvrnil od sebe sum krivde, se je podal morilec proti večeru omenjenega dne k čevljaru Šparhaklu, od koder se dobro vidi na pot, po kateri se je moral vrniti oče iz Slov. Bistrice.

Kakor hitro je zagledal očeta, se je poslovil od čevljarja z izgovorom, da noč hoditi s starim skupaj.

Odbrzel je v gozd ter se skril v grmovje. Pustil je očeta mimo skrivališča, stopil za njim, mu izpodbil noge in na tleh ležečega je obdeloval s kamni. Slednjič je žrtvi prerezal še vrat in mu je še enkrat zasadil nož v vrat tako, da mu je skoraj čisto odrezal glavo.

Umorjenemu je potegnil iz žepa 100 din in jih je odnesel doma čakajoči ženi. Vražja babnica je poslala okrvavljenega moža nazaj v gozd z naročilom, da mora oropati staremu ves denar, kar je nečloveški sin tudi storil. Denar je prevzela žena in je pri prvem zaslišanju odločno tajila vsako vezzo z zločinom.

Priznanje obeh in obsodba

Strašno dejanje je bilo zagrešeno dne 28. oktobra 1937. Preiskava se je zavlekla, ker sta obdolženca tajila in je pozneje tudi mož po priznanju hotel biti sam vsega kriv. Šele razne priče, obremenjevalne okoliščine in dolgotrajno zasljevanje je nagnilo zakrnjeno žensko, da se je tudi ona udala pod težo dokazov in priznala sokrivdo.

Nazadnje je še mladi Pongrac izpovedal, kako da zadene glavna krivda njegovo ženo, v koje glavi se je rodila zamisel, kako se znebiti trdoglavega starca.

Skoro leto dni je preteklo, preden je bilo vse pripravljeno za obravnavo, katera se je vršila v Mariboru 26. avgusta. Veliki senat okrožnega sodišča je obsodil Marijo Pongrac na 12 let, njenega moža Antona pa na 10 let ječe.

Naš novi vojni minister ter armadni general M. Nedić

Slovenska Krajina

Avto zgorel s prtljago vred. G. Nikolaj Kapitanovič, poštni upravnik, vzdržuje poštni promet s svojim avtomobilom med Soboto in Prosenjakovci. Zadnji četrtek, 25. avgusta, ob enajstih ponoči je vozil tri potnike proti Martijancem. Ker je bila napaka v motorju, se je zaletel avtomobil v brzozavni drog, katerega je izdri in ga je pognal 10 m daleč, avto pa se je prevrnih v jarek. Zaradi hudega udarca se je voz poškodoval in vnel. Potniki so poskakali iz avtomobila in so odbrzeli v Martijance po gasilce, kateri pa niso

Walter Kunciman, angleški posredovalec med sudetskimi Nemci in českoslovaško vlado.

Jurij Lansbury, angleški delavski voditelj, kateri se mudi na mirovnem posredovanju na Balkanu.

General Brauchitsch, vrhovni poveljnik nemške armade.

mogli pomagati zaradi pomanjkanja vode. Avtomobil je zgorel s prtljago vred in se mu ni upal nikdo prav približati, ker je gorelo nekaj ur sto kilogramov masti.

Turnišče. Skoraj neverjetno se sliši, kako so nekateri ljudje, posebno še mladi, podivljani. O takem dogodku vam povem sledičejo žalostno resnico, ki jo je storil komaj 16 let stari mladenič F. Ž. V torek, 23. avgusta, se je z vozom po cesti iz Dobrovnika proti Renkovcem peljal »kupinar« Magdič, doma iz Renkovcev. V Dobrovniku ga je srečal omenjeni mladenič iz Turnišča. Ko ga je »kupinar« gledal, se je zadrl vanj s stavkom: »Kaj me zijaš?« Ko mu Magdič odgovori, da ga to nič ne briga, je v F. zavrelo in se je sklenil maščevati. Na cesti ga je v zasedi ob pol sedmih zvečer počakal ter ga nič hudega slutečega s kolom po glavi udaril s tako močjo, da je omahnil ter od bolečin zakričal, kar je obrnilo pozornost P., ki se je s kolesom peljal v bližini. Ta je napadenemu prihitel na pomoč, a napadalec je tudi temu grozil. Tak mlad pokvarjenec, kateremu težijo vest še druge stvari, v resnici ne spada med poštene ljudi in bi ga bilo poslati v kak zavod. Ubogi so starši takih otrok, a krivi so deloma tudi oni, ker vzgoji svojega otroka niso posvečali dovolj velike pozornosti. — Bliža se začetek šolskega leta. Učitelji in učiteljice se vračajo na svoja službena mesta, a mi v Turnišču znamo čakamo na vse učne moči, kolikor jih rabimo, ker jih pri nas ni dovolj nastavljenih. Imamo namreč šestrazredno ljudsko šolo in samo upravitelja z dvema učiteljicama, kar je daleko pre malo, ker jih rabimo šest, kolikor smo jih prejšnja leta tudi imeli. Zakaj jih letos ne dobimo, se nam zdi malo čudno. Oblast prosimo, da naši želji ustreže ter nam pošlje manjkače učne moči, da bodo otroci lahko redno posečali pouk, sicer bodo morali imeti pretrgan pouk, ker te učne moči nikakor ne bodo mogle zmagati vsega dela, in to bi bila velika škoda za šoloobvezne otroke in s tem tudi za splošno civilizacijo.

Beltinci. Marsikaj zanimivega se pri nas dogaja, kar je omembe vredno. Toda danes povemo samo to, da smo lahko ponosni na svojega rojaka Sepešij Aleksandra, kandidata farmacije, da ga je ministrstvo za telesno vzgojo določilo med petnajst fantov, ki se te dni udeležujejo plezalnega tečaja pod našim velikanom Triglavom, kjer jim predavajo in jih praktično vadijo plezati po stenah in skalah naši najboljši plezalci. Drzni

Korpulentnim in mišičastim, pri katerih se pokazujo znaki raznih težav zaradi nezadostnega izločevanja sokov, izborno pomaga večtedensko pitje naravne »Franz-Josefove« grena vode. Taki ljudje se morejo tudi doma — seveda pod nadzorstvom zdravnika — zdraviti za shujšanje. (Ogl. reg. S. br. 30.474/35.) 1138

fantje so na hrani in stanovanju v Aljaževem domu v višini 1015 metrov, kjer se prav dobro

počutijo, čeprav jim zadnje čase nagaja sneg in dež. Vse oskrbne stroške plača ministrstvo za telesno vzgojo.

Dolina. Pretekli teden se je nenadoma pojavila pri nas čudna bolezen »griža«. Bolezen tako razsaja, da so v presledku dveh dni umrli pri hiši g. Tota kar trije člani. Prepeljani so bili sicer v bolnišnico, a med vožnjo sta že dva umrla. Vas je zaprta in vstop nikomur ni dovoljen.

Društvene vesti

V nedeljo, 4. septembra, vsi v Selnicu ob Dravi k blagoslovitvi novega Slomškovega doma. Slovesnost prične ob pol treh popoldne. Po slovesnosti bo pred domom velika ljudska veselica. — Na svidenje!

Sv. Peter pri Mariboru. Lepa župnija Sv. Petra je imela vedno narodno in katoliško zavedne prebivalce. Niti v najhujših nemškatarskih časih ni omagala narodna zavednost, ker v Sv. Petru je bil vedno slovenski župan. Za časa protljud-

Lafollette, guverner severnoameriške države Wisconsin, se trudi, da bi organiziral v Združenih ameriških državah poleg dosedanja demokratske in republikanske stranke še tretjo stranko.

skih režimov je katoliška prosveta v Sv. Petru morala tudi veliko pretrpeti. Najzavednejši člani mladinskih katoliških organizacij so morali prenesti batine in so bili tudi v ječi, toda zveste mladine ni mogel ukloniti niti najhujši teror. Sedaj fantovske in dekliške organizacije lepo delujejo na telovadnem in prosvetnem polju. Na mladinskem taboru na Marijin praznik, 8. septembra, nam bo ta mladina ob treh popoldne pokazala svoje sposobnosti. Prijatelji naše slovenske mladine, pridite na ta tabor!

Limbuš pri Mariboru. Gibanje katoliške slovenske mladine v našem kraju močno učinkuje na živce nekaterih tukajšnjih vitezov. Je že težko, če znani pašaluki nimajo tistega razmaha, kakršnega so imeli v času nasilja, toda, da se tako bojijo naše duhovne borbe, tega od teh junakov nismo pričakovali. Edino z nasiljem si upajo životariti, naše duhovne borbe pa se bojijo kot lekaj, kar dokazuje s sistematskim uničevanjem in trganjem vabil, ki vabijo ljudstvo na naše prireditve. To neviteško delo opravljajo v mračnih nočeh, čemur pa se ne čudimo, ker je mrak simbol njihovega delovanja. Potrgani so vedno le naši letaki, dočim ostajajo letaki ostalih društev vedno lepo na svojih mestih. S tem je že tudi dokazano, kdo to dela. Upamo pa, da bomo te ponočinjaške junaške sove mogli kaj kmalu razkrinkati in s tem domnevo potrditi. Vi sami potrjujete, da smo na pravi poti, ker vas je pred našimi prireditvami strah. Tebe, slovensko ljudstvo, pa obveščamo, da bomo uprizorili 3. septembra ob 20 »Slehernika«, v primeru slabega vremena ta dan pa 8. septembra ob istem času — če že ne smeš tega zvedeti iz javnih vabil...

Rače. Prosvetno društvo priredi na praznik Male Gospojnice, 8. septembra, veliko dobrodelno tombolo. Bo 20 glavnih dobitkov, med temi pet koles, poleg glavnih bo pa še veliko manjših lepih

Sedanje armade so opremljene z brezžičnimi napravami, po katerih sprejemajo častniki povelja od nadrejenih poveljstev. Brezžične aparate prenašajo vojaki na hrbtni.

Japonski general Dohihara na pregledu severne fronte na Kitajskem.

Poljska letalca Burzynski-in Hynek se bosta dvignila v balonu v izredne zračne višine, da dosežeta nov višinski rekord. Na sliki vidimo gondolo balona poljskih letalcev.

dobitkov. Tombola se vrši v grajskem parku. Vsi iskreno vabljeni!

Vitanje. Prosvetno društvo priredi v nedeljo, 4. septembra, ob treh popoldne v prostorih gasilskega društva Vombergarjevo komedijo »Voda«. Vsi župljeni vitanjske in sosednjih župnij vladajo vabljeno!

Prosvetni tabor pri Sv. Križu pri Rogaški Slatini bo priredilo Prosvetno društvo v nedeljo, dne 11. septembra. Na predvečer ga bodo naznani kresovi. Na slavnostni dan se bodo ob pol desetih zbrali na telovadišču pri Sv. Križu kroji fantovskih odsekov ter dekliških krožkov in bodo odkrakali v farni cerkev k slovesni službi božji. Po sv. maši bo pred cerkvijo prosvetno zborovanje. Govorili bodo odvetnik dr. Jože Humer iz Konjic, predsednik celjske podzveze prof. Bitenc in njen duhovni vodja prof. dr. Hanželič. Ob treh popoldne pa bo naša mladina pokazala svojo spremnost pri javnem telovadnem nastopu. Spored je pestro izbran, izpopolnila ga bo vzorna vrsta. Sodeluje godba iz Konjic. Ponovno prav iskreno vabimo vse fantovske odseke in dekliške krožke, predvsem telovadce ter kroje, pa tudi vse prijatelje slovenske mladine na ta, letos v tem delu slovenske zemlje edini prosvetni tabor. Obisk prireditve prav lahko združite z izletom v Rogaško Slatino. Naj naša slovenska izpoved mogočno odjekne pri tujeih in domačinah tudi pri nas: Slovenska mladina smo mi! Telesno zdravi, v srcih verni in pošteni, svojim voditeljem vdani! Vero svojih očetov spoštujemo, narod svoj ljubimo in domovino branimo!

Naši rajni

Jarenina. Zadnjo nedeljo dopoldne smo spremljali v veličastnem sprevodu na zadnji poti Šparlovo mamo, katera nas je zapustila v izredni starosti 88 let. Blagopokojna je bila dolga leta steber daleč na okrog znane Šparlove hiše v naši župniji, katera nam je dala dva duhovnika in sedanjega jareninskega g. župana Fr. Šparl. Sprevd od hiše žalosti v cerkev je vodil g. jareninski dekan in kanonik Jožef Čižek. Sv. mašo zadužnico je služil v župni cerkvi najstarejši sin rajne g. Anton Šparl, kaplan pri Sv. Petru pod Sv. gorami. Žalno procesijo iz cerkve na pokopališče je vodil g. Gusti Šparl, mariborski korni vikar in meščanskošolski katehet. Ob odprtem grobu se je poslovil od mamice v do solz ganljivih besedah g. kanonik Čižek, kateri je najbolje poznal njene težnje ter veselje. Žalostinke je pelo mariborsko pevsko društvo »Maribor« in je s svojo udeležbo dokazalo, kako spoštovanje je uživala Šparlova mama tudi v Mariboru. Pogreba se je udeležilo poleg vse jareninske župnije in sosedov g. mariborski podžupan Fr. Žebot ter okrajni načelnik Šiška. Številni pogrebci, kateri so posodili obče znani ter priljubljeni mami zadnjo pot, so se ločili od odprtrega groba z zavestjo, da si je zbrala v njem odpočitek do sodnega dne prava slovenska mati ter zgled neumorno delavne in skrbne gospodinje, katera je skozi leta povzdignovala ponosno Šparlovo domačijo. Nezabni mamicici bodi Vsemogočni večni plačnik, žalujočim šinovom in vsem preostalim naše iskreno sožalje!

Hoče. Umrla je 25. avgusta Ana Potočnik, žena dolgoletnega župana in cerkevnega ključarja pri Sv. Miklavžu na Dravskem polju. Pokojna je bila izredno priljubljena ne samo pri vaščanah, ampak po vsej fari. V svojem 81 letnem življenju je izkazala mnogo dobroti siromakom, cerkvi in vsem bivšim hočkim kaplanom. Od meseca maja letosnjega leta jo je Bog obiskal s hudo bolezni, ki jo je vdano prenašala. Živila je 59 let v sreč-

nem zakonu. Deležna je bila izredno lepega pogreba, ki je bil 27. avgusta ob desetih pri Sv. Miklavžu na Dravskem polju. Poleg domačih dveh gg. duhovnikov so jo počastili na zadnji poti še slediči bivši hočki gg. kaplani: dr. Meško, Jurjanovič in Čokl. Pogreba so se udeležili tudi slovenski fantje in dekleta v krojih, ki so nosili venče ob krsti. Navzoč je bil tudi domači šolski upravitelj g. Ferk, hočki župan g. Vernik in mnogo drugih odličnikov. Cerkveni pevski zbor je zapel pred hišo pokojnice žalostinko, na kar je šel pogreb v cerkev, kjer so se vrstile bilje in asistirana sv. maša, ki jo je daroval g. dekan Sagaj. Ob grobu je v prelepem govoru orisal njen življenje in zasluge g. dekan Sagaj, v imenu hočkih kaplanov pa se je od pokojnice poslovil g. kaplan Čokl. Pevski zbor je še zapel nekaj žalostink pokojnici v slovo, na kar so pogrebci zasuli grob blage žene s cvetjem. Rajna naj počiva v miru, žalujočim pa naše sožalje!

Sv. Barbara v Halozah. Dne 21. avgusta smo po rani sv. maši pokopali dobro gospodinjo Marijo Korenjak, kmetico v Medribnikih. Bohala je že dalje časa, bila v bolnišnici v Ormo-

žu in sanatoriju v Mariboru, kjer je prestala hudo operacijo, katera pa je bila prepozna. Večkrat previdena s sv. zakramenti je po hudem trpljenju v petek umrla. Pokojnici večni mir in pokoj — žalujočim pa naše sožalje!

Formin. Zvonovi od Sv. Marjete so nam nagnili tužno vest, da je nenadno umrla v ptujski bolnišnici na posledicah krvnega zastrupljenja mlada žena Julija Voglar. Vzrok zastrupljenja je bila neznatna ranica na nogi, kateri rajna ni pripisovala sploh nobenega pomena. Dne 20. avgusta zjutraj, ko je mož Martin odhajal na delo, se je počutila zdrava, ko pa se je zvečer vrnil, mu je potožila o bolečinah v glavi in o otrplosti. V nedeljo zjutraj so jo nemudoma odpremili v bolnišnico, kjer pa ji niso mogli več pomagati in je 22. avgusta umrla. Imela je šele 27 let in je zapustila potrtemu možu dva majhna otročiča, katerih najmanjši je star komaj pet tednov. Z možem sta uživala zadovoljno in mirno zakonsko življenje. Bila je dobra žena in prijazna soseda. Priporočamo jo v pobožno molitev in blag spomin — žalujočemu možu in ostalim pa naše sožalje!

Dopisi

Prevalje. V nizu vseh prireditiv, ki so se že vrstile v Mežiški dolini, bo brez dvoma največja prireditve narodni tabor v Prevaljah 25. septembra. Za danes samo opozarjam na ta tabor.

Leše. Letos najbrž ne bo v Mežiški dolini več kmečkih taborov razen enega, ki bo na Lešah dne 11. septembra, združen z blagoslovitvo sadne sušilnice, popoldne pa z igro »Koroška kmečka ohcet«. Vabimo vse na ta kmečki tabor!

Dravograd. 700 letnico ustanovitve naše protiške župnije bomo na skromen način proslavili na Marijin praznik, 8. septembra. Prav za prav bi morali ta jubilej praznovati že lani, toda zaradi prenavljanja se je to zavleklo. Vabimo vse domačine in sosedje, da se 8. septembra udeležete proslave 700 letnice.

Slovenjgrdec. Ali res dobimo gimnazijo? Pred tedni je bila v sosednjem Dravogradu komisija zaradi ustanovitve nižje gimnazije. Taka šola bi bila v tem obmejnem okrajnem mestu velikega vrednosti. Zdaj pa naenkrat zvemo, da je bila zadnji petek takšna komisija pri nas. Od občinskega odbora se je udeležil samo g. župan dr. Picej. Banovinski svetnik Tovšak iz Mislinje je podal v imenu vsega okoliškega kmečkega ljudstva upravičene razloge proti temu, da bi se pri nas ukinila krvavo potrebna meščanska šola. G. Rozman je podal iste razloge v imenu trgovskega, g. Levovnik pa v imenu obrtniškega stanu. Naša meščanska šola je edina za Mislinjsko dolino. Obisk je tolik, da so jo v zadnjih dveh letih morali počevati za dve vzporednici. Ne, te šole ne pustimo in ne damo! Takšna je volja in potreba ljudstva. Pač pa prosimo nekaj drugega: kmetijsko šolo nam dajte, ker jo potrebujemo!

Ribnica na Pohorju. Pred kratkim sta obhajala pri nas zlato poroko Ivan Pušnik, p. d. Vrhovnik, in Ivana Pušnik. Oba sta še krepka, četudi jih imajo oča že 76 na plečih, mati pa 73. Vedno sta živila v ljubezni med seboj in do syojih sosedov, zato sta tudi v vsej fari priljubljena ko malokdo. Najlepši ponos in veselje so jima otroci, ki sta jih vzgojila v pravem krščanskem duhu. Šest jih je. Anzek in Pepček sta doma in sta zvesta delavca v katoliških društvtih, Tončka doma gospodinji, Ciril, Jaka in Nacek so pa ugledni kmečki gospodarji. Bog naj vrla zlatoporočenca še dolgo let živi, da bosta še prav tako krepka in vesela obhajala tudi biserno poroko!

Ruše pri Mariboru. Častilcem ruške Matere božje se naznana, da bo letos »ruška nedelja« v

čast Marijinemu sladkemu imenu dne 11. septembra. Na predvečer ob 18 bodo slovesne večernice s pridigo, v nedeljo prva sv. maša s skupnim sv. obhajilom ob pol petih, prvo slovesno sv. opravilo bo ob šestih, tihe sv. maše ob pol osmil, osmil in devetih, drugo slovesno sv. opravilo ob desetih. Spovedovalo se bo v soboto popoldne od treh naprej, v nedeljo pa od pol petih naprej. Oddaljeni romarji se opozarjajo, da vozi vsak dan iz Maribora v Ruše poseben vlak ob štirih zjutraj in ob pol treh popoldne, poleg rednih vlačkov na Koroško ob 5.40, 10.40, 13.38 in 18.46. Za vse vlake se dobi nedeljska karta s polovično vozognito.

Sv. Peter pri Mariboru. Nad bistro Dravo pri Sv. Petru se dviga lep grič, obrastel z žlahtnimi vinogradi in sadnim drevjem, na vrhu katerega kraljuje cerkvica Matere božje na Gorci. Vsako leto se velike množice romarjev zatekajo k njenemu milostnemu oltarju. Ko je bila cerkev prenovljena za časa g. kanonika Glaserja, so odpeljali iz cerkve cel voz zahvalnih kipov in podob, ki so dokaz, kako je Marija uslušala romarje, ki so se zatekali k njenemu milostnemu oltarju na Gorci. Tudi letos bo glavni romarski shod 8. septembra. Častilci Marijini, prihajite k Materi božji na Gorci!

Lokaveci pri Zgornjem Cmureku. Pri nas so se mudili na počitnicah ljubljanski akademiki, ki so imeli večkrat po večernicah predavanja o kmetijstvu, zadružništvu itd. Vsako predavanje je bilo dobro obiskano, ljudje so hodili predavatelje poslušati od vseh strani, iz vsega našega šolskega okoliša in še dalje. Po zadnjem predavanju v nedeljo, 21. avgusta, popoldne so bili predavatelji povabljeni k nekemu tukajnjemu domačinu na proslavo godu in na pristno domačo zabavo. Med zabavo se jim je pa pridružila družba nepovabljenih naših nemčurjev, ki so začeli smešiti akademike in jim groziti. Na povratku proti domu je ista nemškatarska družba akademike dejansko napadla. Ti junaki noči so ponoči na šolskem poslopju razobesili kljukasti križ, zraven pa dodali še produkte svoje nekulturnosti. Precej raste nekaterim ljudem tu ob meji greben in dobro bi bilo napraviti temu koncu: ali se boš pri nas dostojo obnašal — ali pa pojdi preko meje!

Ljutomer. V soboto, 3. septembra, dopoldne bo pri nas premovanje konj, v nedeljo nato ob pol petih popoldne pa priredi Kolo jahačev in vozačev

v Ljutomeru svoje letošnje jesenske konjske dirke na cvenskem dirkališču pri Ljutomeru.

Apače. Izboljšale so se gmotne razmere na našem polju, ki so bile že v splošnem prav žalostne. Mnogo je letos pri nas sadja in lepa cena, zato tega smo postali bolje razpoloženi. Nekaj je pa med nami tudi takšnih, ki ne misljijo na božičnost, čeprav spomladi niso imeli najbolj vsakdanjih potrebščin, ter vse zapravijo po gostilnah. To je bilo vidno zlasti na praznik Marijinega vnebovzetja, ko časti naša župnija farno zavetnico. V neki tukajšnji gostilni je prišlo do ostrega kavsanja ter so morali orožniki pomiriti znane pretepače. — Na šoli v Stogovcih sta nastopili službo učiteljici Zora Šerbak in Dušica Trošt, obe doma iz Maribora.

Sv. Barbara pri Mariboru. Občinski odbor je soglasno izvolil za častnega občana občine Koren g. Franja Žebot, načelnika mariborskega cestnega odbora, za zasluge pri gradnji nove ceste v Koreni. — Slovesna blagoslovitev te ceste bo na praznik, 8. septembra, v Zg. Koreni pri kapelici Lešnikovi pod tukajšnjo župno cerkvijo ob dveh popoldne z večernicami in govorom. Vse okoličane vabimo na to proslavo, ljudska veselica pa bo pri novem gostilničarju g. Vtič v Sp. Kreni.

Sv. Marjeta niže Ptuja. Kakor na mnogih krajih, bo tudi pri nas kr. banska uprava priredila premovanje pincgavske rodovniške živine, ki bo v petek, 2. septembra, na vrtu g. Muhiča v Goršnici. Za prigon na razstavo je predvidenih 109 glav živine. Nagrade znašajo okrog 6000 din. Pri nas je seleksijsko delo šele v razvoju in je treba še zelo veliko vzajemnega in požrtvovalnega dela.

Formin. Prijatelje in znance vabimo k blagoslovitvi gasilskega doma in kapelice v čast Srca Jezusovega, ki bo v nedeljo, 4. septembra, ob 15. Po blagoslovitvi bomo igrali dobredelno tombolo, katere čisti dobiček je namenjen za odplačilo dolga pri nabavi brizgalne in gradnji gasilnega doma. Prijazno vabljeni! Na pomoč!

Črešnjevec pri Slov. Bistrici. Z odlokom banske uprave je bil razrešen župan g. Kodelič. Ne priobčili bi tega v javnosti, ako bi naši JNSarji ne porabili tega primera, da po svoji navadi obrekajo sedanje vlado in JRZ. Gotovi, menda nalač za to naprošeni, ljudje raznašajo, da je g. župan sam odstopil, drugi pa zopet govorijo, da je odstavljen zato, ker je nasprotnik sedanje vlade. Hočejo ga postaviti v vrste političnih mučenikov kot žrtev svojega političnega naziranja. Resnica pa je, da je revizija banske uprave ugotovila nad 20 prestopkov in nerednosti, med temi celo, da je g. župan upravljal blagajniške posle ter je pozabil vpisati nad 9000 din dohodkov. Sklep računov je bil, da bi bila občina dotično vsoto njemu dolžna. Najlepše pri tem je to, da je novi odbor to pomoto postavil že v proračun, kar zasluži največje priznanje! Gotovo je, da bi bila omenjena vsota tudi izplačana, če bi ne bilo revizije. Samo to je resnica! — Ja, kratko je bilo veselje in se ni izplačalo tisto huronsko vpitje na večer volitev, katerega je obsojal vsak pameten občan. Sedaj bi se menda bolj prilegla črna zastava na Vrhlogi kot pa po volitvah. Le na dan z njo! Toliko za danes. Če bo pa še kdov izvabil, pa še kaj več!

Loče pri Poljčanah. Naše detošnje delo hočemo kronati z blagoslovitvijo sadne sušilnice, ki jo je zgradila podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva v Sp. Lažah. Ta lepa slovesnost bo v nedeljo, 4. septembra, popoldne. Pridite!

Kostrivnica pri Rogaški Slatini. Na Marijin praznik, 15. avgusta, je bil za Kostrivnico lezen. Ta dan je naš g. župnik in duhovni svetnik Janko Slavič slovesno obhajal 25 letnico mašništva in 50 letnico plodonosnega življenja. Zjutraj ob pol osmih so se zbrale cerkvene in prosvetne

organizacije in skoraj vsi župljani pred župniščem. Ko se je pokazal pred vratimi g. jubilant, ga je najprej pozdravil in mu častital g. župan But z občinskim odborom, nato ga je pozdravil v imenu fantovske Marijine družbe in fantovskega odseka tajnik Franc But, v imenu dekliške Marijine družbe je pozdravila Fajsova Berta, v imenu otrok pa Martinšekova Angelica. Po pozdravilih se je g. jubilant zahvalil za vse počaščenje,

na kar se je razvil slovesen sprevod v cerkev. Iz pridige smo zvedeli, da je g. župnik dočakal srebrni jubilej le na priprošnjo Matere božje, h kateri se je zatekel takoj po nastopu duhovniškega poklica. Ob 25 letnici gorečega dušnega pastirstva kličemo: Naj dobrí Bog in Mati božja ohranita g. jubilanta zdarega in čvrstega še dolgo vrsto let, da bo mogel tako goreče delovati na polju dušnega pastirstva kot do sedaj!

Poslednje vesti

Kmečki tabor na Remšniku

Veliko veselje je zavladalo po Remšniku in sodenih župnjah, ko je v soboto na večer prispelek nam g. ban dr. Marko Natlačen z gospo soprogo. Že od daleč so visoka gosta pozdravili številni slavoloki in okrašeni mlaji ter pokanje topičev. Ko se je zmračilo, je zagorelo daleč naokrog okrog 30 kresov. G. bana je v imenu občine pozdravil skrbni župan Jerič, obdan od celotnega občinskega odbora, v imenu župnije pa g. župnik Pavlič, ki je kmečki tabor organiziral. Pozdravil ga je tudi šolski upravitelj in zastopnica remšniških deklet. — Drugo jutro pred taborom si je g. ban ogledal občinsko pisarno, šolo, prostor za nov društveni dom ter razstavo domača živine, izdelkov in pridekov. Po pozni sv. maši je otvoril zborovanje g. župnik Pavlič, ki je pozdravil g. bana, pokrovitelja kmečkega tabora, in njegovo gospo soprogo ter ostale odlične goste in zborovalce. Prvi je govoril g. ban. Naslednji govorniki: Kugovnik, domačina Golob in Vezovnik, Gajšek, Leskovar Jože, Martelanc, Peruš, Vrhnjak, so podujarjali potrebo močne kmečke stanovske organizacije in samopomoči ter zvestobo do slovenskega naroda in države. Ob zaključku lepo obiskanega tabora je predsednik tabora g. župnik Pavlič predlagal udanostne brzjavke Nj. Vis knezu namestniku Pavlu in notranjem ministru g. dr. Korošcu. Končno je tabor sprejel važne resolucije, med njimi zlasti dve: 1. Kmečki tabor na Remšniku prosi vlado in bansko upravo, da se lovski zakon spremeni tako, da bodo koristi kmečkega stanu bolje zavarovane; 2. uredba o likvidaciji kmečkih dolgov se naj spremeni v tem smislu, da se pri zaščiti kmeta vzame glede gozdov za podlagi čisti katastrski donos, ne pa površina. — Popoldne je g. ban s soprogo in spremstvom krenil k Sv. Pankraciju in na Kaplo, kjer ga je sprejel celokupni občinski odbor in sta visoka gosta pozdravila g. župnik Lavrenčič ter župan Hartman. Na Remšniku pa so Korošci zaigrali »Koroško kmečko ohčet«, tekmovali so tesači, ljudstvo pa je lovilo srčo pri srečolovih in se pošteno zabavalo.

Domače novice

Voditelji koroških Slovencev na zadnji poti. Pogreb škocijanskega g. župnika Vinko Pojanca se je vrnil zadnji ponedeljek ob ogromni udeležbi koroških Slovencev iz vseh krajev Koroške. Pogreba se je udeležilo 80 duhovnikov. Pogreb je vodil celovški kanonik g. Podgorc, ki je imel poslovilni govor v cerkvi. Ob odprtjem grobu se je poslovil od blagoslovnega g. tinjskega Benedek in tajnik Prosvetne zveze Zwitter. Na grobu mu je zapel domači pevski zbor. Pred razhodom na pokopališču mu je zapel poslovilno pesem »Tam čez izaro« pevski zbor iz Libuč. Številni pogrebcji so se razšli z željo, da bi dobila Koroška še več vodilnih mož, kakor je bil pokojni, kateri je žrtvoval vse, da pripomore do pravice naši slovenski manjšini na Koroškem.

Vlomilec napravil 31.200 din škodo. V noči na 28. avgust je bilo vlomljeno v župnišče v Rečici ob Savinji. Neznan storilec si je sposodil lestev v bližnjem kozolcu. Po lestvi se je splazil v bližnji kuhinje v župnišče in je odpril z diletom pisarno, kjer je ukradel 2500 din gotovine in 1000 din vredno uro. V pisarni je zadel na ključ od železne blagajne, iz katere je izmaknil več cerkveni denar v znesku 19.700 din ter dva srebrna mašna kelija v vrednosti 8000 din. Skupna škoda znaša 31.200 din. Tatvino je opazil v nedeljo zjutraj g. župnik, ko je šel po kehili za maševanje. Vlomilecu so morale biti razmere v župnišču dobro znane.

Konji hudo poškodovali kiparja Napotnika. Blizu Žimijakovega marofa pri Celju sta splašena konja z vozom dohitela 50 letnega kiparja Ivana Napotnika iz Zavodne pri Šoštanju, kateri je šel s prijateljem po opravkih na Tehar-

je. Oje voza je zadelo kiparja, da je padel pod konja in voz, ki ga je vlekel devet metrov po cesti. G. Napotnik ima večkrat zlomljeno desno nogo, poškodovan hrbitenico in hude notranje poškodbe. Reševalni oddelek ga je prepeljal v celjsko bolnišnico.

Povožen kolesar. V Ljubljani na križišču cest pred tovornim kolodvorom so se srečali: tramvajski voz, reševalni avto, vojaški tovorni avto in kolo, na katerem se je peljal 35 letni delavec Ivan Dersič iz Stražišča pri Kranju. Nesreča je zadelo pri srečanju kolesarja, ki je padel pod tovorni avto in sta šli prvi kolesi čezenj ter ga nevarno poškodovali.

Pijan delavec smrtno ponesrečil. V Ljubljani na Sv. Petru nasipu je zaspal pijani delavec Anton Velkavrh. V spanju se je prekotil po strmem nabrežju in regulirano Ljubljanco in se je tako poškodoval, da je umrl med prevozom v bolnišnico.

Škropilni avto zdrknal v jezero. Težki škropilni avto je zdrknal v Blejsko jezero. Blejska občina je poklicala poklicne potapljače iz Ljubljane, da so navezali pod vodo avto na močne verige in so ga potegnili iz globine.

Tatovi in vlonilci brez primere. Mariborski kazenski senat je sodil 26. avgusta osemčlansko tatinsko ter vlonilsko družbo, ki je zagrešila v teku devetih let 90 dokazanih vlonov in tatvin. V navedenih 90 primerih je bilo pokrazenih 800 kokoši, sedem svinj, nad tisoč litrov vina in okrog 200 litrov žganja. Toriče rokovnica je bila predvsem občina Osluševci pri Veliki Nedelji in Ormož. Na obtožni klopi so se znašli zgoraj omenjenega dne: 54 letni posestnik Ivan Vezjak iz Cvetkovcev, glavni ali »kapuš«, kakor so ga imenovali njegovi pajdaši, te svojevrstne rokovnjaške tolpe, potem 28 letni zidarški pomočnik Franc Marin iz Podgorcev, 38 letni delavec Jakob Prejac iz Osluševcev, 42 letni Ivan Kukovec, kočar iz Bresnice, 32 letna Marija Prejac, žena soobtoženega Jakoba Prejaca iz Osluševcev, 37 letni Janez Emeršič, delavec iz Tezna pri Mariboru, ter 41 letni viničar Franc Korper iz Hajndla. Sodba je bila razglašena dne 29. avgusta in se glasi: Franc Korpar na šest let, Ivan Vezjak tri leta, Franc Marin dve leti, Jakob Prejac šest mesecov strogega zapora, njegova žena Marija en mesec, katerega je prestala v preiskavi, Ivan Kukovec osem mesecov, Martin Cajnko en mesec, Janez Emeršič je bil oproščen.

Interesenti trgovskih tečajev! Izbira šole je največjega pomena za vse življenje! Vpisujte se v Legatov Enotečni trgovski tečaj, ki obstoji že nad 25 let in je znan radi svojih odličnih učnih uspehov. Končno izpričevalo nadomešča vso učno dobo in eno leto in pol pomočniške prakse. Lastni dijaški internat. Vpisovanje dnevno od 9. do 12. in od 4. do 6. šolski program in pojasnilo brezplačno. Začetek 9. septembra. Legatovo trgovsko učilišče, Maribor, Vrazova ulica 4. 1323

Društvene vesti

Sv. Jurij ob Ščavnici. Dekliški krožek in fantovski odsek bosta ob koncu okrožnih nastopov priredila 8. septembra telovadni nastop z lastnimi močmi. Nastop bo po večernicah na letnem telovadnišču in bo obsegal proste, simbolične, lahkootletske in orodne vaje. Sodeluje godba od Sv. Trojice.

Dopisa

Stari trg pri Slovenjgradcu. V nedeljo, 4. septembra, bo v naši lepi starotrški župniji pomenljivo lepo slavlje, namreč odkritje in blagoslovitev spomenika v svetovni vojni padlih vojakov iz naše župnije.

Sv. Bolfenk v Slov. goricah. Sadjarska podružnica priredi 11. septembra ob treh popoldne v gostilni Horvat tombolo z lepimi dobitki.

Kmečka trgovina

Trgovina s sadjem

Cene

V sadni trgovini je nastal majhen zastoj, ker se je za avgust določena količina sadja v Nemčijo že izvozila. Nemci pa še niso izdali novih uvoznih dovoljenj. Cena sadja na trgih po drugih državah je čvrsta in bo tako najbrž ostalo, zaradi pomanjkanja sadja drugod. Na domačem trgu so pa zaradi nestabilnosti nemške marke

cene nekoliko popustile. Trgovci so se dogovorili, da zaradi nestabilnosti marke (razlika 10 par pri 1 kg jabolk) sadja pri kmetih ne bodo plačevali kot po 2.50 din, postavljeno na železniško postajo pa 2.90 din za 1 kg. Toda potom organizirane prodaje sadja se je kmetom posrečilo, da so vplivali na trgovce tako, da so ti sadje plačevali pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah še vedno po 2.90 din, v Svečini po 2.85 din, na Gornji Poljskavi pa še vedno po 3 din za 1 kg. Vrednost nemške marke se na borzah že tudi dviga in tako lahko z gospodarstvo računamo, da se bo sadje še vedno prodajalo po 3 din za 1 kg če ne še več. Za dober teden bo pa tudi Nemčija izdala nova uvozna dovoljenja za naše sadje.

Sadjarji, pamet!

Iz povedanega sledi, da se ni bat, da bi sadja ne mogli po ugodni ceni v letosnjem letu prodati. Cene na inozemskih trgih so čvrste in se bodo verjetno še dvignite, ker pač ostale evropske države letos nimajo sadja in ima Jugoslavija 42% celokupne evropske sadne letine. Zato, sadjarji, ne prenaglite se pri prodaji sadja, saj ga boste še vedno lahko prodali. V nobenem primeru pa ne trgajte nezrelega sadja, katerega mora potem sadna kontrola zavrniti in kar trgovec navadno zvrne na vaše rame. Rano sadje se je že itak prodalo, jesensko in zimsko pa lahko čaka še dolgo na drevesu. Nekateri so tako nepočakani, da so šli trgat pozne zimske sorte (n. pr. šampanjsko reneto) in ko jim jih je sadna kontrola izvrgla, so se jokali. Raje bi naj bili prej bolj parametri, pa ne da so šli trgat nezrelo sadje v škodo sebi in vsem. Včasih so nas starši, če smo trgali in jedli nezrelo sadje, »nažgali« po zadnji plati in to bi zasluzili tudi tisti, ki nezrelo sadje trgajo in prodajajo, še bolj pa tisti nakupovalci, ki sadjarje zavajajo k takemu početju.

Prodaja krompirja

Zanimiv primer se je prigolil pri prodaji krompirja na Dravskem polju. Trgovci so jeli krompir nakupovati po semešno nizki ceni 50 par za 1 kg ter so v dobri veri, da bodo po tej ceni krompir dobili, naročili pri železniški upravi vagona za nakladanje krompirja. Toda delati so račun brez krčmarja. Kmetje so se spremovali tako, da nobeden ni hotel po tej ceni krompirja pripeljati. Na postajah so čakali prazni vagoni štiri dni, ne da bi bili trgovci naložili količaj krompirja. Videč, da iz te mokre ne bo kruha, so vagona po štirih dneh čakanja odpovedali; seveda so morali naročene pa neuporabljene vagona plačati, prav tako pa tudi za prostor, kjer so vagoni stali. Takega enotnega postopka si je povsod želeti in kmalu bo jasno viden uspeh.

Posledice slinavke in parkljevke

Ta nevarna živinska kuga je žal zajela tudi naše kraje. Prišla je deloma s Hrvaškega, na severu v Prekmurju pa z Mažarskega. Banovinsko poročilo navaja kot okužene sledeče kraje: Okraj Laško: Pleske, občina Hrastnik-Dol, Loke, občina Trbovlje; okraj Lendava: Mostje, občina Genterovci, Mostje kolonije, Radmožanci, občina Genterovci, Kamovci, občina Genterovci in Dobrovnik; okraj Radovljica: Bohinjska Bistrica, Breg, Vrba. Dalje se je pojavila slinavka v mariborskih kolicih, in sicer v Bohovi, kjer je okuženih nekaj dvorcev.

Posledice slinavke so hude. V okrajih, kjer se je bolezen pojavila, so prepovedani vsi živinski in svinjski sejmi. Tudi mariborska občina je mestne sejme prepovedala, obenem pa se ne sme goniti skozi mesto nikaka živina. Za našo živinsko trgovino je kuga zelo pogubna. Tako so sedaj prepovedali Čehoslovaki uvoz naše živine. Iz Prage poročajo, da je prepoved uvoza in tranzita prežekovalcev ter prasičev iz Jugoslavije razširjena na vse okraje iz drinske in donavske banovine, nadalje še na celo vrsto okrajev, predvsem v savski banovini, med njimi pa so tudi trije slovenski okraji: Dolnja Lendava, Laško in Radov-

ljica. Nadalje je uvozna prepoved razširjena tudi na celo vrsto okrajev v bivši Avstriji.

Kako pogubna je kuga tudi za gospodarsko napredne države, kjer se borijo proti njej z najnovjimi sredstvi, dokazujo najbolj sledete številke: Po stanju dne 15. avgusta je bilo s slinavko in parkljevko okuženih na področju nekdanje Nemčije 714 okrajev s 15.252 občinami in 147.208 dvorcov. V nekdanji Avstriji je okuženih 36 okrajev, 342 občin in 6068 dvorcev, od tega v 94 občinah in 2787 dvorcih na novo. Pri tem pa moramo pomisliti, da se Nemci že nad leto dni borijo s to kugo. Tem težavnješa bo borba pri nas. Izvajati jo je treba z vsoto energijo in doslednostjo.

Izgledi za prodajo hmelja

Po poročilu banovinske hmeljske komisije so se hmeljski nasadi v drugi polovici junija zelo popravili, vendar je potem suša razvila pričakovani razvoj. Hmelj je dobro dozorel ter se sedaj vrši obiranje s polno paro. Letošnji pridelek se računa na 16.000 stotov, dočim je znašal lanski 23.222 stotov. Za naš hmelj je že veliko zanimanje ter je že prišlo do prvih trgovskih zaključkov — po 25 din za 1 kg. Na Češkem računajo, da bodo pridelali letos 15% manj hmelja kot lanska, kakovost pa bo izborna. V Nemčiji bo pridelek približno isti, Poljska pričakuje izredno dobro letino in samo v Jugoslaviji bomo imeli — kot že povedano — 30% slabšo letino kot je bila lanska.

Trgovina z živino

Kot že zgoraj omenjeno, je trgovina z živino zelo v zastoto zaradi slinavke in parkljevke. V ogroženih krajih so ukinjeni vsi sejmi, izdajanje živinskih potnih listov, živila se ne sme goniti iz kraja v kraj, da ne prenaša nevarnih količin in tako trgovina sedaj močno počiva. Na zadnjih sejmih pa so bile dosežene sledeče cene:

Ptuj: voli 3.50—5 din, krave 2.40—4.70, biki 3.50—4.25, junci 3.75—4, telice 3.25—5, teleta 6.50 din. — **Ljubljana:** voli 5.50—6, 4.50—5.50, 4—4.50 din, telice 5.50—6, 4.50—5.50 in 4—4.50, krave 5.50, 4—4.25 in 2.50—3.50, teleta 7 in 6 din. — **Kranj:** voli 6.25, 5.50 in 5 din, telice 6.25, 5.50 in 4.75 din, krave 5.25, 4.50 in 4 din, teleta 8.50 in 7 din. — **Sevnica:** voli 4.50—6, krave 4—5, junci 4.50—5.50, telice 4.50—5.50, biki 4.50—5 din.

Svinje

Kar smo povedali za živilo, velja tudi za trgovino s svinjami, ki je zastala, da se živinska kuga preveče ne razširi. V Ptiju so se prodajale plemenske svinje po 6.80 do 7.25 din, pršutarji po 7.50 do 8 din 1 kg, 6—12 tednov stari prasci po 110 do 190 din. Na Gorenjskem so šperharji po 10.25, pršutarji po 8.50—9 din 1 kg, 6—8 tednov stari

pujski so po 145 do 235 din. — V Posavju so debele svinje po 8—10 din za 1 kg, mladi pujski pa po 160 do 200 din za glavo.

Drobnička

Ovce in koze se trgujejo navadno počez, vendar pa tako, da se preračuna cena za ovce po živi teži 3—4 din za 1 kg.

Surove kože — ovčja volna

Goveje surove kože so po 8—10 din, teleče po 11 din, svinjske po 6 din 1 kg. — Neoprana ovčja volna je po 24—26 din, oprana po 34 do 36 din za 1 kg.

Mariborski trg

Na trgu v soboto, 27. avgusta, so pripeljali 24 komadov zaklanih svinj. Svinjsko meso je bilo po 6—12 din, špeh 13—15 din. Kmetje so pripeljali štiri voze krompirja po 75 par do 1.50 din, dva voza čebule po 1.50—4 din, česen 3—6 din, dva voza zelja 0.50—4 din, kislo zelje 4 din, kumarce 0.25—1 din za komad, paprika 10 komadov 1 din, karfijola komad 1—6 din, ohrovit komad 0.50 do 2 din, hren 1 kg 8—9 din, buče komad 0.50 do 2.50 din, paradižniki 2—4 din, glavnata solata komad 0.50—1.50 din, fižol v stročju kup 2—3 din, grah v stročju kup 1 din, jabolka 1 kg 3—6 din, hruške 4—10 din, slive 8—10 din, breskve 6 do 14 din, grozdje 6—12 din, luščeni orehi 36—38 din. Na trgu je bilo šest vreč pšenice po 1.50—1.75 din, sedem vreč rži po 1.50—1.75 din, devet vreč ječmena po 1.25 din, osem vreč ovsje po 1 din, sedem vreč prosa po 2 din, šest vreč ajde po 1.50 din, 14 vreč fižola po 1.50—2.50 din. Mleko 1.50 do 2 din liter, smetana 10 din, surovo maslo 24, čajno 28—32 din, domač sir 8—10 din, jajca komad 0.50—0.80 din. Prinesli so 154 kokosi po 18 do 25 din, 864 piščancev po 18—50 din, 18 rac po 10—20 din, 15 domačih zajcev po 5—20 din.

Odgovor na vprašanje

M. S. Motnik. Vse moljivo žito iznosite iz žitnice ali iz kašče, večkrat premešajte, najbolje pa je, če ga prečistite na čistilniku. Nazadnje denite žito v vroč krušno peč ali v sušilnico za sadje s toploto 50 do 54 stopinj Celzija, pri čemer se zamore vsi molji. Pri nesemenskem žitu je lahko toploto celo večja, da se molji sigurneje ugonobe, pri semenskem žitu pa toploto pod nobenim pogojem ne sme presegati 54 stopinj, kajti če bi se toplopa dvignila nad 54 stopinj, bi takšno žito ne kalilo. Nato razkužite še žitne shrambe. Stene in tramove pobelite z močnim apnenim beležem, pod in zaboje pa umijte z močnim lugom. Tudi vreče, v katerih se žito hrani in prenaša, se naj operejo v lugu. Končno se žitnica, oziroma kašča zažvepla, kot smo opisali v julijski številki »Kmečkega dela«. Šele v tako razkužene prostore lahko spravite žito, ki je bilo razkuženo v peči, oziroma v sušilnici.

Razgovori z našimi naročniki

Vprašanja in odgovori

Draginjske doklade za rodbino odpuščenega podčastnika, I. Maček. Ako je bil orožniški podčastnik odpuščen iz službe (pa čeprav po Vašem opisu po nedolžnem) iz razloga, ki ste ga navedli, mu ne pritiče pravica do pokojnine. Ohranil bi jo le, ako bi imel 20 let dajavne službe in bi ga za to predlagaloveljnik orožništva. Zaradi tega tudi rodbina tega podčastnika žal nima pravice do kakih draginjskih dokladov. Paragrafi, katere navajate, sicer veljajo, a ne določajo ničesar v prid omenjenemu podčastniku, niti v prid njegovemu nedolžni rodbini.

Inženjerska podčastniška šola v Šabcu. Jože L. Za sprejem v to šolo prosite lahko, ako ste jugoslovanski državljan, rojen med 1. januarjem 1917 in 31. decembrom 1920, samski, dobrega vedenja, ako ste dovršili vsaj ljudsko šolo in imate dovoljenje staršev ali varuha. Vložiti je prošnjo pri poveljstvu pristojnega vojnega okrožja čimprej, ker morajo biti prošnje do 15. septembra poslane v Niš.

Bolničarska podčastniška šola v Nišu. Jože L. Pogoji za sprejem v to šolo so v glavnem isti kot za inženjersko šolo, s to razliko, da se sprejemajo tudi prosilci, rojeni v letu 1921. Prošnjo je vložiti do 10. septembra pri upravniku navezeni skozi mesto nikaka živina. Za našo živinsko trgovino je kuga zelo pogubna. Tako so sedaj prepovedali Čehoslovaki uvoz naše živine. Iz Prage poročajo, da je prepoved uvoza in tranzita prežekovalcev ter prasičev iz Jugoslavije razširjena na vse okraje iz drinske in donavske banovine, nadalje še na celo vrsto okrajev, predvsem v savski banovini, med njimi pa so tudi trije slovenski okraji: Dolnja Lendava, Laško in Radov-

ljica. Nadalje je uvozna prepoved razširjena tudi na celo vrsto okrajev v bivši Avstriji.

Kako pogubna je kuga tudi za gospodarsko napredne države, kjer se borijo proti njej z najnovjimi sredstvi, dokazujo najbolj sledete številke: Po stanju dne 15. avgusta je bilo s slinavko in parkljevko okuženih na področju nekdanje Nemčije 714 okrajev s 15.252 občinami in 147.208 dvorcov. V nekdanji Avstriji je okuženih 36 okrajev, 342 občin in 6068 dvorcev, od tega v 94 občinah in 2787 dvorcih na novo. Pri tem pa moramo pomisliti, da se Nemci že nad leto dni borijo s to kugo. Tem težavnješa bo borba pri nas. Izvajati jo je treba z vsoto energijo in doslednostjo.

Ovce in koze se trgujejo navadno počez, vendar pa tako, da se preračuna cena za ovce po živi teži 3—4 din za 1 kg.

Surove kože — ovčja volna

Goveje surove kože so po 8—10 din, teleče po 11 din, svinjske po 6 din 1 kg. — Neoprana ovčja volna je po 24—26 din, oprana po 34 do 36 din za 1 kg.

Mariborski trg

Na trgu v soboto, 27. avgusta, so pripeljali 24 komadov zaklanih svinj. Svinjsko meso je bilo po 6—12 din, špeh 13—15 din. Kmetje so pripeljali štiri voze krompirja po 75 par do 1.50 din, dva voza čebule po 1.50—4 din, česen 3—6 din, dva voza zelja 0.50—4 din, kislo zelje 4 din, kumarce 0.25—1 din za komad, paprika 10 komadov 1 din, karfijola komad 1—6 din, ohrovit komad 0.50 do 2 din, hren 1 kg 8—9 din, buče komad 0.50 do 2.50 din, paradižniki 2—4 din, glavnata solata komad 0.50—1.50 din, fižol v stročju kup 2—3 din, grah v stročju kup 1 din, jabolka 1 kg 3—6 din, hruške 4—10 din, slive 8—10 din, breskve 6 do 14 din, grozdje 6—12 din, luščeni orehi 36—38 din. Na trgu je bilo šest vreč pšenice po 1.50—1.75 din, sedem vreč rži po 1.50—1.75 din, devet vreč ječmena po 1.25 din, osem vreč ovsje po 1 din, sedem vreč prosa po 2 din, šest vreč ajde po 1.50 din, 14 vreč fižola po 1.50—2.50 din. Mleko 1.50 do 2 din liter, smetana 10 din, surovo maslo 24, čajno 28—32 din, domač sir 8—10 din, jajca komad 0.50—0.80 din. Prinesli so 154 kokosi po 18 do 25 din, 864 piščancev po 18—50 din, 18 rac po 10—20 din, 15 domačih zajcev po 5—20 din.

Odgovor na vprašanje

M. S. Motnik. Vse moljivo žito iznosite iz žitnice ali iz kašče, večkrat premešajte, najbolje pa je, če ga prečistite na čistilniku. Nazadnje denite žito v vroč krušno peč ali v sušilnico za sadje s toploto 50 do 54 stopinj Celzija, pri čemer se zamore vsi molji. Pri nesemenskem žitu je lahko toploto celo večja, da se molji sigurneje ugonobe, pri semenskem žitu pa toploto pod nobenim pogojem ne sme presegati 54 stopinj, kajti če bi se toplopa dvignila nad 54 stopinj, bi takšno žito ne kalilo. Nato razkužite še žitne shrambe. Stene in tramove pobelite z močnim apnenim beležem, pod in zaboje pa umijte z močnim lugom. Tudi vreče, v katerih se žito hrani in prenaša, se naj operejo v lugu. Končno se žitnica, oziroma kašča zažvepla, kot smo opisali v julijski številki »Kmečkega dela«. Šele v tako razkužene prostore lahko spravite žito, ki je bilo razkuženo v peči, oziroma v sušilnici.

Zadolžitev kmeta preko polovice vrednosti njegovega posestva. S. I. Zadolženi ste pri trgovcu in pri dveh posojilnicah za tako visoke zneske, da še tudi po izvršenem znižanju daleko presegajo vrednost Vašega posestva. Vaše mnenje, da sme biti kmet zadolžen le do polovice vrednosti svoje imovine, žal ni pravilno. Vaše tolmačenje člena 37 uredbe o likvidaciji kmetskih dolgov je napačno. Ta člen določa le, da sme dolžnik, ki dokazuje, da ne more plačati niti 50% svojega dolga v smislu točke b) odstavka prvega člena 36 (to so dolgo pri zasebnikih, ki ne izvirajo iz nakupa blaga ali iz obrtnega dela), zahtevati v letu dni od dne, ko so se dolžniške listine zamenjale z novimi obveznicami, pri pristojnem okrajnem sodišču, naj se mu dolg zniža nad 50%. Za Vas potem takem ta določba žal ne pride v pogostev, ker ste zadolženi pri denarnih zavodih in pri trgovcu iz nakupa špecerijskega blaga. Sodišče terjatev posojilnic ne sme črtati, niti ni trgovec dolžan znižati glavnico svoje terjatve.

Konj poškodoval delavec. Ivan M. v Š. Ako je Vaš konj sunil Vašega delavca s kopitom v trebuhi res le zaradi tega, ker ga je delavec dražil, tedaj mu niste dolžni plačati oskrbne stroške v bolnišnici in tudi ne odišlega zasluga. Ako pa delavec ni zadobil poškodbe po lastni veliki nemarnosti in je bil spretjet v Vašo hišno skupnost, bi mu morali dajati poleg denarnih prejemkov potrebno oskrbo in zdravniško zdravljenje ter zdravila do štirinajst dni, ako je službeno razmerje trajalo že štirinajst dni, in do štirih tednov, ako je trajalo že pol leta. Te obvezne bi bili prosti, ako je bilo službovanje sklenjeno res le za dobo začasne potrebe in še ni trajalo en mesec. — Zoper plačilno povelje morate v 14 dneh po njegovem dostavljivosti vložiti upor pri navedenem sodišču; ako ste rok zamudili, boste morali plačati vsoto, navedeno v povelji.

Sosed uporablja pot brez potrebe in jo kaže tudi drugim. Franc K. Po Vašem posestvu vodi zasebna pot, ki jo smejo uporabljati nekateri bližnji posestniki, ki nimajo druge primerne zveze z glavnim cestom. To pot si je lastil tudi soded, ki ima na razpolago občinska pata. Na Vašo zahtevo se je leta 1936 pred občinsko komisijo odpovedal uporabljanju navedene poti. Lani pa je zopet začel voziti po Vašem posestvu in razen tega je navedeno pot pokazal tudi drugim kot pravo, odnosno splošno dovoljeno pot. — Tožba zaradi motenja posesti je bila utemeljena, ako ste jo vložili v 30 dneh po prvem motilnem dejanju. V kolikor soded vozi tudi med pravdo, smete tožbo razširiti na ta nadaljnja motilna dejanja. Bolj učinkovita bi bila zoper tega sodeda tako zvana negativna tožba. V kolikor soded namerno navaja druge neupravičence, naj vojijo po navedeni poti, Vam odgovarja za škodo, ki jo zaradi tega trpi.

Kupec jabolka zahteva 4000 din odškodnine. A. in F. M. Lani jeseni se je oglasil pri Vas kupec, ki je bil pripravljen odkupiti vsa Vaša jabolka, kolikor bi jih bilo za odprodajo. Do kupčije ta-

krat ni prišlo, ker se niste zedinili glede cene. Pozneje ste mu jabolka pismeno ponudili v nakup po določeni ceni, v odgovoru Vam je on ponudil nižjo ceno, katero ste Vi sprejeli z izjavo: »Jabolka so Vaša, pride, da osebno skleneva kupčijo in da se jabolka zaaraajo.« Kupec je sicer prisel, jabolka pa ni prevzel, češ, da jih je manj, nego jih je prvikrat videl, da je preveč sladkih vmes, da jih ne prevzame in da so itak predraga. Čez par dni je po odvetniku zahteval, da mu drugod nabavite jabolka po isti ceni, in ko niste odgovorili, je zahteval plačilo zneska 4000 din, češ, da je izvršil kritni nakup po višji ceni. Sedaj teče pravda zaradi plačila teh 4000 din. — Izida pravde Vam ne moremo prerokovati. Ako ste pri prvih pogajanjih izjavili, da nameravate del jabolka — kolikor jih potrebujete — sprešati, kupec pa, da jih kupi, kolikor bi jih pač bilo za odprodajo in če je bilo teh jabolka res le 3000 kg, potem kupec ni bil upravičen zahtevati izročitve 15.000 kg, marveč le 3000 kg. Ako v omenjenih dopisih niste ponudili določene količine jabolka, potem sploh ni prišlo do obvezne popudbe in tudi ne do veljavne kupoprodajne pogodbe, zlasti ko kupec ob drugem osebnem prihodu jabolka sploh ni hotel prevzeti, češ, da jih je premalo, preveč sladkih in da so predraga. — Ako bi bilo med vama prišlo do obvezne kupoprodajne pogodbe (ako bi bila količina jabolka in cena določena) in ako Vi prodanih jabolka ne bi hoteli pravočasno izročiti, bi bil kupec upravičen, zahtevati od Vas 1. izpolnitve pogodbe ter plačilo odškodnine zaradi zakasnele izpolnitve, ali 2. namesto izpolnitve pogodbe plačilo odškodnine zaradi neizpolnitve, ali 3. odstopiti od pogodbe, kakor da sploh ne bi bila sklenjena. Kupec Vas bi moral obvestiti, katero izmed teh pravic si je izbral. — Po našem mnenju kupec ni pravilno ravnal. — Zoper sodbo okrajnega sodišča je doposten priziv na okrožno sodišče. Ako sta sodbi teh dveh sodišč enaki, ni nadaljnje pravne lege, ako pa sta različni, je možna še revizija na kasacijsko sodišče.

Stroški občinskega komisijskega pregleda. J. M. Ako izvrši občina komisijsionalni pregled zaradi odločbe o stavbenem in uporabnem dovoljenju, sme zahtevati plačilo občinske takse pa tudi komisijskih stroškov, ako je bilo pobiranje take takse, odnosno takih stroškov v občinskem proračunu določeno in od banske uprave odobreno. Znesek mora biti razviden iz proračuna, odnosno banske odobritve.

Prošnja obubožanega mlinarja za podporo. B. J. Vaši želji žal ne moremo ustreziti. S takimi poizvedbami se ne pečamo, ne gleda na to, da pisarna Nj. Vel. kralja ni primerno mesto za poizvedovanje.

Jožef Dobrnik. Dopolnitev odgovora, ki smo ga objavili na Vaše vprašanje v »Slov. gospodarju« dne 3. avgusta, najdete v številki z dne 17. avgusta, kjer odgovarjamо šifri J. A. Vojnik.

Franc Meklav. Odgovor na Vaše vprašanje najdete v »Slov. gospodarju« z dne 17. avgusta.

Našim malčkom

Matjažek

Junaškega Slovencea povest v slikah

34

Nekega dne pa so razpeli vsa jadra in odpluli proti domači obali. Vozili so mimo

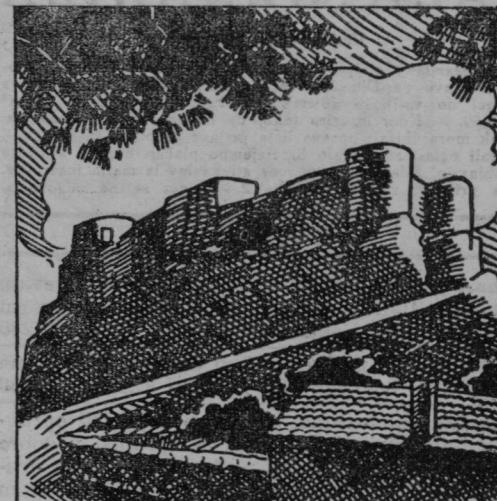

Potem sta s Tinčkom na obali zakurila in pripravila pomorščakom slasten obed. Poverili so jima namreč službo kuharjev.

belih mest, ki so kakor sokolja gnezda ždela ob mogočnem skalovju. Nihče jih ni ustavljal.

Ko so zapluli v domačo luko, je zagrmel v pozdrav top. Ljudje so pritekli na pomol in jih navdušeno pozdravljali. Saj so vedeli, da se vračajo Uskok z bogatim plenom. Če so se vrnili, niso prišli nikoli s prazno barko.

Vrh mesta se je dvigala ponosna in močno utrjena trdnjava — uskoški grad, zavetišče slovitih »senjskih Uskokov«. Tuji so vedeli, da se tega sršenjega gnezda ne bodo nikoli polastili. Senj je nezavzetem. Za temi zidovi je bil vojni plen varen.

(Dalje prihodnjič)

Njegova bolezni

Jožek: »Mama, danes ne morem v šolo.«

Mama: »Zakaj ne?«

Jožek: »Ne počutim se dobro.«

Mama: »Kje pa se ne počutiš dobro?«

Jožek: »V šoli!«

Iz otroških ust

Simoničevi imajo obisk. Maia Marička sme priti v sobo in vsaki gospe podati roko v pozdrav. Ko je to storila, ji reče mati: »Zdaj pa le spet ven na dvorišče ali na vrt; otroci ne spadajo k odraslim ljudem.«

Pri vratih pa se oglaši mala modrijanka: »Materje pa spadajo k majhnim otrokom, da veste!«

Po vaškem proščenju

Kmet: »Pomisl, po včerajnjem pretepu v gostilni mi je zdravnik prišel tuje uho.«

Žena: »Ali mu tega nisi povedal?«

Kmet: »Bog varuj! V ušesu je bil zlat uhan!«

Častihleptna papiga

Gospa: »To nesrečno papigo imam že mesec dni v hiši, a ni še spregovorila niti besedice.«

Trgovec: »Bo že govorila... Veste, ta papiga je zelo častihleptna in noče govoriti, dokler ni plačana...«

Grozna usoda

»Ali je res, da je gospod profesor tak revez?«

»Oh, res, res! Pomislite, šest jezikov zna, a doma ne sme odpreti ust...«

Prispela je velika izbira jesenskega in zimskega blaga za damske in moške obleke, plašče, kostume in hubertuse. Kakor vedno po najnižjih cenah dobite samo v

Avtomobil in komarji

Za časa odmora, kadar napravite sprehode v avtomobilu in dnevno prepotujete stotine kilometrov, posvečate brezdvomno vso pažnjo prirodnim lepotam, tako da nimate časa za premišljevanje o čem drugem. Ne spomnite se, da bi vašo vožnjo lahko onemogočili komarji, ki se na vlažnih in topih plantažah, kjer se prideluje guma za kolesa vašega avtomobila, pojavljajo v velikih množinah. Eden izmed najrazširjenejših in najnevarnejših komarjev je komar »anofoles«, ki povzroča malarijo. Veliki tovarnarji avtomobilov, kot n. pr. Ford, so zato osnovali svoje plantaže za pridelavo gume, kjer se bore proti malariji, povzročeni po komarjih, s pomočjo »kinina«. Delavci, ki delajo na plantažah, ne zbole na malariji, jemljejo dnevno 0,4 grama kinina. Če bi tega ne storili, bi se stroški pridelovanja zaradi epidemije malarije tako dvignili, da bi marsikom bila onemogočena vožnja z avtomobili.

Kdor oglašuje — napreduje!

MALA OZNANILA

Cenik malim oglasom.

Vsaka beseda v malem oglasu stane Din 1. (Preklici, Poslano, Izjava pa Din 2. — za besedo.) Davek se zaračunava posebej do velikosti 20 cm² Din 1., do velikosti 50 cm² Din 2.50. — Kdor inserira tako, da ne pove svojega naslova, ampak mora zbirati uprava lista prijave, doplača še Din 5. — Mali oglasi se morajo brezizjemno plačati naprej, sicer se ne objavijo. Kdor hoče odgovor ali naslov iz mailih inseratov, mora priložiti znamko za Din 2., sicer se ne odgovarja.

SLUŽBE:

Mlinar, pošten, mlajši, z dolgoletnimi izpričevali, zmožen tudi popravila, se sprejme v tovarni bučnega olja Bezjak, Fram. 1289

Priden, mlajši, močan, pošten delavec se sprejme v tovarni bučnega olja Bezjak, Fram. 1290

Kuharica, samostojna, pridna, poštana, ki opravlja tudi druga hišna dela, se sprejme v dobro in stalno službo poleg pestunjne pri boljši družini v mestu, nedaleč Maribora, s 1. oktobrom ali pozneje. Ponudbe pod »Zanesljiva 1292« na upravo, ki pove tudi naslov.

Iščem viničarja z dvema delovnima močema. Kleva, Jarenina. 1297

Kolarski vajenec se sprejme. Pukl, Zg. Hoče. 1307

Poštenega, pridnega mesarskega vajenca takoj sprejme Zupan, mesarija, Dogoše, Maribor. 1302

Išče se viničar, 2—3 delovne moči, njive, krma, drva in stelja pri gospodarju. Korošec, Sv. Lenart v Slov. goricah. 1301

Sprejmem viničarja s štirimi delovnimi močmi. Bračko Ivan, Vodole, Sv. Peter pri Mariboru. 1306

Služkinja-začetnica, ki ima veselje do otrok, se sprejme. Predstaviti: Kovačič, Maribor, Slovenska 10. 1305

Hlapec, priden in pošten, z večletnimi spričevali, se sprejme k živini. Ponudbe na upravo »Slov. gospodarja« pod »Pošten 1310«.

Majerja s 4—5 delovnimi močmi in viničarja, oziroma oferja z 2—3 delovnimi močmi sprejmem. Oglasiti se v upravi. 1316

Viničar, priden in pošten, brez otrok ali z malo družino, z večletnimi spričevali, se sprejme. Ponudbe na upravo »Slov. gospodarja« pod »Viničar 1311«.

Zanesljivega paznika vinograda sprejme takoj Dr. Reiser, Pekre 57, Limbuš. 1317

Viničarja, štiri delovne osebe, sprejme L. Poljanec, Trčova št. 4, Sv. Peter pri Mariboru. 1318

Majerja s štirimi delovnimi močmi in viničarja s štirimi delovnimi močmi, z lastno kravo, sprejme Pilz, Pesnica. 1319

Iščem treznega hlapca, vajen kmetijstva. Alojz Lapornik, Debro 19, Laško. 1320

Majerja, do štiri delovne moči, in oferja sprejme: Košaki 40, Maribor. 1324

Sprejmem majerja z več delovnimi močmi za bregovito posestvo na Pohorju, eventualno se da posestvo v najem. Pismene ponudbe poslati poštno ležeče Limbuš pri Mariboru. 1322

Iščem treznega zastopnega viničarja s štirimi delovnimi močmi. Potočnik Anton, gostilničar, Fram. 1330

STANOVANJA IN OSKRBA.

Dva dijaka nižješolca se sprejmeta v vso oskrbo po nizki ceni. Ana Gosnik, Maribor, Mlinska 31. 1288

Tri dijake sprejmenem na hrano in stanovanje. Maribor, Koroščeva 6/II. 8. 1291

POSESTVA:

Prodam lepo posestvo, približno sedem oralov. Pavel Golob, Žikarce 1, Sv. Barbara v Slovenskih goricah. 1294

Dvestanovanska hiša v bližini kolodvora Tezno naprodaj. Naslov v upravi. 1295

Prodam posestvo 40 johov, hiša, svinjak, zidano, z opeko krito, kozolec, gospodarsko poslopje, sadonosnik, njive, travniki, lep gozd, na sončni legi, v bližini Jurkloštra nad Laškim. Naslov se izvije v upravi. 1308

Manjše posestvo se proda po zelo ugodni ceni. Zlatoličje 82, Št. Janž, Dravsko polje. 1327

Trgovska hiša z dobro idočo trgovino se takoj poceni proda. Vilko Rozman, Osek 46, Sv. Trojica, Slov. gorice. 1328

RAZNO:

Zage-robidnice, znamate dve ribi (Fisch), v najboljši kvaliteti, za gozdarje ali delavce, kateri delajo v gozdovih, se dobijo od sedaj naprej v trgovini železnine Alfonz Meuz, Maribor, nasproti frančiškanske cerkve. 1314

Kompletno moško obleko, izdelek domače obrti, za din 150, 180, 210 in 240, kupite najboljše v trgovini Jurij Kokol, Maribor, Glavni trg 24 (pri avtobusni postaji). 1227

Šivalni stroj za krojače Rast & Gasser z 20 letno garancijo 2600 din samo pri Ussar Alojz, Maribor, Trubarjeva ulica 9. 1331

Velika zaloga otroških oblek, flanel, barhenta, baržuna, čevljev, perila, pohištva najcenejše: Julija Novak, starinarna, Maribor, Krčevina, Aleksandrova 6. 1332

ČEŠKEM MAGAZINU MARIBOR, ULICA X. OKTOBRA,

Rabim ovijnjene sede od 3 do 15 hektolitrov. Naslov v upravi. 1315

Kobilu, deset let staro, lepo in močno, ugodno prodam, eventualno tudi lahek koleset. Kresnik M., Visole 50, p. Slov. Bistrica. 1321

V Ptju zraven kolodvora si lahko ogledate našo trsnico, v kateri je nad 20 sort trsnega izbora na raznih podlagah in v kateri je dosegl rast poganjkov 70—100 cm. — V nasadih pri Sv. Bolfanku v Slov. goricah pa imamo sadno dreveje in nad vse lepe sadne divjake. Naročite že sedaj od trsnice in drevesnice čeh, Sv. Bolfank v Slov. goricah. Ceniki zastonj! 1303

Prodam dober kolesel. Spodnji Porčič 4, Sv. Trojica v Slov. goricah. 1299

Hrastove ,bukove in borove prage, za dobavo prihodnje leto, kupuje Rudolf Dergan, Laško. 1276

ZA SOLO nahrbtnike, ročno delo, od 9.50 din naprej, jopce iz lastne pletarne, nogavice od 2.50 dinarjev naprej Vam nudi znana najboljša kvaliteta »Luna«, Maribor, samo Glavni trg 24. 1296

Jesen je tu!

Treba bo misliti na toplejšo obleko. Pa kje kupiti? — Poslušajte! Če hočete imeti prvorstno trpežno blago za moške ali ženske obleke po nizki ceni, pojrite v trgovino Franjo Klanjšek, Maribor, Glavni trg 21. Poskusite! Ne bo Vam žal. 1312

ZAHVALA

Vsem, ki so sočustvovali z menoj ob prebridki izgubi moje edine sestre, gdene IVANE MARKOVIČ, trgovke in posestnike, naj bo izrečena najprisrjenejša moja zahvala. Posebno se zahvaljujem domačemu g. župniku Francu Škopu za pretresljiv govor ob grobu in pa g. gvardijanu iz Sv. Trojice v Slov. goricah za častno spremstvo. Hvala lepa gg. trgovcem iz Ptua, Maribora in naše okolice, ki so klub slabemu vremenu prihiteli na pogreb. Domičemu pevkemu zboru najlepša moja zahvala za pred hišo in na grobu zapete žlostinke. Najlepše se zahvaljujem vsem, ki so obsuli grob s cvetjem in ki so spremili mojo nepozabno sestro na njeni poslednji poti. Žaljoči brat Franc.

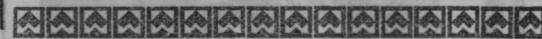

Najceneje kupite

moške in fantovske obleke, zimske suknje, plašče — Hubertuse, perilo, klobuke in vse, kar potrebujete za Vas in Vašo družino pri 1325

Trgovski hiši

Jakob-Zavrnik, Ptuj

Hranilnica Dravske banovine Maribor

Centrala: Maribor

V lastni novi palači na oglu
Gospoške-Slovenske ulice.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno.

MALA OZNANILA

RAZNO:

Lepo in trpežne fantovske obleke za šolo in dom od 50 din naprej, izdelek domače obrti, kupite najboljše v trgovini Jurij Kokol, Maribor, Glavni trg 24 (pri avtobusni postaji). 1227

Čebelni vosek in druge deželne pridelke kupuje M. Oset, Maribor. 1192

Kdor hoče biti poceni oblečen, kupuje razne ostanke in trpežno oblačilno blago, obleke in vse potrebščine v trgovinah Senčar, Malo Nedelja, Ljutomer in Štrigova. Nakup jajc, masla, suhih gob in vseh poljskih pridelkov. 1106

Moštva esenca, izvrsten izdelek, za izdelovanje jako dobre in zdrave domače pijače z izvrstnim okusom. Cena steklenici 20 din. Dnevna razpošiljatev. Ivan Pečar, trg. kemikalije etc., Maribor, Gosposka 11. 1157

Bliža se hladna jesen in zima. Veliko izbiro flanelov, barhentov, štofov, volnenega ženskega blaga in druge manufakture imate samo v Tušakovski trgovini pri Sv. Antonu v Slovenskih goricah. Ponovno smo znižali cene vsemu blagu, tako, da se more vsakdo za zimo popolnoma preskrbeti. Preden boste kaj kupili, oglejte si našo zalogu in naše cene! 1293

Spomlad! Leto! — Ostanki iz mariborskih teks-tihov tovarn, pristnobarvni, brez napak, noben kos izpod 2 m, in sicer: Paket »Serija H« z vsebino 16—21 m prima oxfordov, cefirjev, touringov in frenžef za posebno močne moške srajce v najlepših vzorcih. Paket »Serija M« z vsebino 16—21 m pralnega blaga za ženske obleke in dečle, kretona in druka za predpasnike, delena, krepa in polsvila za bluze in obleke v izbrani lepi sestavi. Paket serija H in M pošljam tudi mešano, torej vsakega pol. Vsak paket poštnine prosto samo 130 din. Paket »Serija Z« z vsebino 3—3.20 m dobrega suknja za moško obleko, damski kostum, oziroma plašč, in sicer: Z/1—130.—, Z/2—160.— in Z/3—250.— din zadnji dober kamgar, isti v modri in črni bari 275.— din. Cela podloga za moško obleko po kakovosti din 80.—, 100.— in 120.— Neprimerno vzarem nazaj in zamenjam. Trgovcem popust! Nešteto priznanj odjemalcem na razpolago, zato plisite se danes na razpošiljalnico »Kosmos«, Maribor, Kralja Petra trg. Pri dveh ali več paketih primeren popust. Kupujem jabolka na drobno in vagon-ske pošiljke. Iščem nakupovalce. 960

2500 din potrebujete, da zaslužite 1000 din mesično doma. Dopise: »Anos«, Maribor, Orožnova 6. Postranski zasluzek! 731

Kupujem staro zlato, srebrni denar (krone, gol-dinarje, tolarije) po najvišji ceni. Stumpf Aloj-zij, zlator, Maribor, Koroška cesta 8. 1154

Cunje, krojaške odpadke, star papir, ovčjo volno, dlako arovce, staro železje, kovine, baker, medenino kupi in plača najboljše: Arbeiter, Maribor, Dravska ulica 15. 461

Vsakovrstno manufakturno blago, robce, odee, pletenine, perilo, predpasnike itd. kupite dobro in poceni v trgovini Jurij Kokol, Maribor, Glavni trg 24 (pri avtobusni postaji). 1227

Cenjenim odjemalcem se vlijudno naznana, da se je Knjigarna Panonija v Ljutomeru preseila v bivšo Vilarjevo hišo ter svojo zalog bo-gato izpopolnila, a cene znižala, tako da bo vsak zadovoljen rekel: Panonija v Ljutomeru poceni prodaja. Za nadaljnjo naklonjenost se priporoča Zupé Anica. 1077

Perilo je dražje kot milo!

Ne varčujte pri milu - v škodo perila! Vzemite Schichtovo terpentinovo milo, ki pere zares temeljito in varuje tkani-no. Zasluga Schichtovega terpentinovega mila bo, če bo perilo bolj trpežno in vedno bleščeče belo.

**SCHICHT OVO
TERPENTINOVO
MILO
pere bleščeče belo**

Vse za šolo

knjige in potrebščine v

Tiskarni sv. Cirila

v Mariboru:

Koroška cesta 5,
Aleksandrova cesta 6,
Kralja Petra trg 6.

v Ptaju:

Slovenski trg 7.

Boste zadovoljni!

CENIK IN VZORCI ZASTONJ

Ljubljanski velesejem
1.-12. septembra 1938
Veliko nagradno žrebanje!

Brezplačno za obiskovalce velesejma iz tuzemstva
Krasna darila

(Izvzeti so imetniki permanentnih legitimacij za Ljubljano)

Motorno kolo »Bob Phaenomen« (Vok Ljubljana)
Radio aparat 4 in 1 cevni »Super Ingelen« (Tehnik - Banjalj Ljubljana)

Sivalni stroj modern, pogrezljiv (Vok Ljubljana)
30 prvovrstnih damskih in moških koles: »Tribuna« F. Batjel »Condor« — S. Rebolj in drug »Resta« — Splošna trgovska družba »Turnier« in »Elite« — H. Suttner »Axo« — Ign. Vok »Panax«

Darila so razstavljena na velesejmu.

Odtrogaj kupon od vstopnice, napiši nanj svoje ime in vrzi v zapečateno žaro, ki stoji ob glavnem vhodu. — Dan obiska poljuben med 1. in 12. septembrom.

Komisjsko žrebanje bo 12. septembra ob petih popoldne na velesejmu.

Za solo

obleke, hubertuse čevlje, perilo i.t.d.
nudi najugodnejše konfekcije

JAKOB LAH

Maribor, Glavni trg 2

Mestna hranilnica v Ptiju

najstarejši denarni zavod na bivšem Štajerskem. — Ustanovljena leta 1858.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun, obrestuje iste s

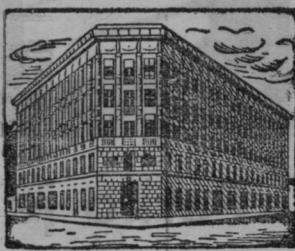
4 do 5% obrestmi.

Za vse vloge jamči razven hranilnice mestna občina v Ptuj z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo.

1304

Nalivna peresa

od Din 6.— višje, v Cirilovih prodajalnah Maribor in Ptuj.

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA V LJUBLJANI

ZAVARUJE:

POŽAR
VLOM
STEKLO
KASKO
JAMSTVO
NEZGODE
ZVONOVE
ŽIVLJENJE
KARITAS

Vsak slovenski gospodar zavaruje sebe, svoice in svoje imetje le pri naši zavarovalnici.

V solo z novo ABOZA obleko ker je trpežna in poceni. Velika izbira na zalogi:

J. PREAC, Maribor, Glavni trg 13

Lastniki srečk!

Iščemo one srečneže, ki so že zadeli glavni ali večje dobitke, česar pa še ne vedo. — Lastniki srečk vojne škode, rdečega križa, tobačnih srečk javite nemudoma vse svoje srečke s serijami in številkami na naslov: »Novice o srečkah«, Maribor, Cankarjeva ulica 14. Priložite 3 dinarje v znamkah!

1156

Velika novica za vse!

Na novo preurejena in povečana trgovina.

A. PETEK, Celje, Prešernova u.21

Vam nudi vse blago brez izjeme do preklica po engro cenah. Zaloga je ogromno povečana z veliko množino svežega blaga za letošnjo jesen. Najvažnejše pa je, da se prodaja vse blago po engro cenah.

Starši, dijaki, dijakinje, izkoristite to izredno priliko! — Priporoča se manufakturna in modna trgovina 1300

A. PETEK, Celje, Prešernova u.21

Hranilne knjižice vseh denarnih zavodov, 3% obveznice, bone, delnice itd. Valute (tuji denar) vseh držav — kupimo takoj in plačamo najbolje 1076

Bančno Kom. zavod
Maribor, Aleksandrova cesta 40
Prodaja srečk drž. razredne loterije

Siviljam priporočam:
poceni raznovrstno svilo po 8, 10, 12 din meter.

I. TRPIN, Maribor, Vetrinjska ulica 15.

Kupujte pri naših inserentih!

Denar naložite najbolje in najvarnejše pri Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri.

Stanje hranilnih vlog Din 53,000.000.—.